

STUX ÉS FUX
Kiszakasszal a 6. oldalon

MAGYAR HÉTFO

Ára
6
fillér

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, VI., RÓZSA-UTCA 111

FELELŐS SZERKESZTŐ:
LÉVAI JENŐ

HÉTFO, 1933 AUGUSZTUS HÓ 21
IX. ÉVF. 34. SZAM • TELEFON: 283-62

Megoldódott a rákosligeti titokzatos halott rejtélye

Tiltott műtétek 40 mérgezőesssel és halálos áldozatokkal

Az utóbbi hónapokban megdöbbentő arányban növekedett meg azoknak a haláleseteknek a száma, amelyet tiltott műtétek okoztak. A rendőrséghez szinte nap-nap után érkeznek feljelentések, amelyek arról számolnak be, hogy javasasszonyok milyen pokoli eszközökkel dolgoznak és zsarolják meg a karmaikba került szerencsétleneket, akik vagy az anyaság miatti szegénységben, vagy pedig a kilátástalan anyagi viszonyaik miatt akarnak megszabadulni terhüktől.

Névtelen feljelentések

A névtelen feljelentők azonban nemcsak javasasszonyok címeit hozzák a rendőrség tudomására, hanem

orvosok és szanatóriumok neveit is közlik, ahol állítólag a magzatelhajtás jól jövedelmező mesterségével foglalkoznak.

Hasonló feljelentés nyomán indult meg a vizsgálat néhány nappal ezelőtt a Benczur-utcai Glück-szanatórium ellen is, amelyet a feljelentő azzal vádolt meg, hogy ott is tiltott üzemek folynak és

az elvetélt magzatokat a szanatórium vízvezető csatornájában tüntetik el.

A feljelentés beérkezése után a főkapitányság illetékes osztálya, természetesen, nyomban megindította a vizsgálatot, kibontatta a vízvezető csatorna falait, azonban nyomát sem találta annak, mintha a szanatórium a panaszt üzemeket folytatná.

Két újabb halál

Vasárnap délelőtt két újabb tiltott műtét következtében beállott halálesetet jelentettek a rendőrségnek, amelyekben Zimmermann Endre dr. rendőrkapitány megindította a vizsgálatot. A nyomozás megdöbbentő eredménnyel zárult, mert ennek folyamán

kékrekerült Pestkönyékének legveszedelmesebb kuruzslója, aki néhány pengőért a legfantasztikusabb kotyvalékból álló „gyógyszerrel” szüntette meg az anyák terhességét.

Hónapok óta nyomozott a rendőrség és a csendőrség, hogy nyomára jusson annak a javasasszonynak, akinek a főzetjéből az oleander-mérgezések tömege fordult elő a rákosi falvakban. A hatóságok nyomozását rendkívül megnehezítette az a körülmény, hogy az áldozatok egyikike sem akarta elárulni, kitől kapta a gyógyszert. Erre a borzalmas ügyre végre fényt derített egy haldokló, aki utolsó perceiben mondotta el titkát, arra kérve a hatóságokat, hogy

akadályozzák meg, nehogy más szerencsétlen is az ő sorsára kerüljön.

Vasárnap reggel a Szent István-kórház jelentette a főkapitányságnak, hogy az eddig eszméletlen állapotban volt Jeney Lajosné magához tért és vallomást akart tenni. A telefon-értesítés után Zimmermann Endre dr.

rendőrkapitány vezetésével bizottság szállt ki a Szent István-kórházba, hogy jegyzőkönyvbe vegyék a szerencsétlen utolsó perceit élő asszony vallomását.

Rákoskeresztur

Jeney Lajosné, egy gyári munkás 30 éves feleségét Rákoskeresztúrról, a Tabán-utca 15. számú házból szállították be súlyos mérgezőesssel a kórházba. Az orvosok nem tudták segíteni a fiatal asszonyon, akinek szervezetebe a mérég felszívódott. Jeneyné halála előtt félórával tért magához és a betegágya előtt megjelent rendőri bizottságnak a következőket mondta jegyzőkönyvbe.

— A gyermek felnevelésének költségétől való félelemben felkerestem egy rákoscsabai asszonyt, aki azt a tanácsot adta, hogy félliter forró vízben oldjak fel bizonyos mennyiségű oleander-magot, ehhez öntsek rumot és három gramm kinint, majd pedig amikor a főzet kihűlt, igyam meg. Ezt tettem, utána azonban szörnyű kínok között elvesztettem az eszméletemet.

Sashalom

A rendőrség előtt nem volt ismeretlen ez a „recept”, amely eddig is több halálesetet és mintegy

negyven mérgezést idézett elő.

A szerencsétlen asszony halála azonban véget vetett a lelkiismeretlen kuruzsló további működésének, mert a vallomás után a lelketlen asszonyt előállították a főkapitányságra, ahol kihallgatása után letartóztatták. A rendőrség a letartóztatott Benyáts Ferencné sashalmi lakásán pontos feljegyzéseket talált arról, hogy kiknek nyújtott „segélyt”, mennyit fizettek azok érte.

A másik haláleset, — amelyet ugyancsak tiltott műtét okozott, — a Rókus-kórházban következett be. Ennek Rotter Jánosné, egy vilánszerelő 35 éves felesége az áldozata. Ez a tragédia talán még borzalmasabb, mint az előbbi, mert kétheti szörnyű szenvedés előzte meg.

Augusztá-telep

Rotter Jánosné augusztus elején közölte férjével, hogy másállapotba került, de minden áron meg akar szabadulni terhétől. Férje a legerélyesebben tiltakozott felesége szándéka ellen és megtiltotta neki, hogy bármit is tegyen a terhesség megszüntetésére. Rotterné színlag beleegyezett férje kívánságába, ugyanakkor azonban szomszédnőjétől, Sallay Istvánnától tanácsot kért, hogy mit tegyen

— Orvoshoz nem akarok menni, mert az sokba kerül és pénzem sincs hozzá, — valotta a rendőrségre beidézett Sallayné — ezt mond-

ta Rotterné, akinek azt mondtam, hogy az Augusztá-telepen van egy asszony, aki az ilyen dolgokkal foglalkozik. Ugy látszik, hogy ezt az asszonyt kereste jel Rotterné.

— És ki ez a nő az Augusztá-telepen — kérdezte a kihallgatást végző rendőrtiszt Sallayné.

— Wahrab Józsefné — vallotta az asszony.

Néhány perc múlva detektívek mentek ki az Augusztá-telepre, ahol a Kistelep 89. ajtószám alatt meg is találták Wahrabné, egy nyugalmazott csendőrtiszt helyettes feleségét.

Wahrab Józsefné először a legkétségbeesettebben tiltakozott a vád ellen, majd később

megtört és bevallotta, hogy augusztus 5-én hajtotta végre a műtétet. Katéterrel fe'szurta a szerencsétlen asszony méhét. Ezért a műtétért tíz pengőt és két kiló mézet kért, amelyet Rotterné meg is ígért.

A detektívek átkutatták Wahrab lakását, az operációhoz használt „műszert” azonban nem találták meg. Wahrabné vallomása szerint azt a fia, amikor megtudta, hogy anyja mire használja, — összetörte és a szemébe dobta. Wahrab Józsefnét kihallgatása után a rendőrség letartóztatta, majd kutatni kezdtek multja után is, amelyből kiderült, hogy Wahrabné hasonló bűncselekmények miatt 1929-ben nyolchónapi büntetést töltött ki.

Leégett Somogyárd község nagyrésze

Kaposvárról jelentik: Somogyárd községben szombaton délután a falu közepe táján kigyulladt az egyik gazda szériuskertjében a szalmakazal. A meleg, száraz időben a tűz gyorsan tovaerjedt és rövid percek múlva a falu egész középső része lángokban állott.

A tűz átterjedt az út másik oldalára is, s a falusiak tehetetlenül nézték a lángok elharapózását. A csendőrség értesítette a szomszéd falvak tűzoltóit, majd később a kaposvári tűzoltóságot is, amely vitéz Magyar Károly tűzoltó-parancsnok vezetésével autófecskeidővel rövidesen a községben termett. Az oltási munkálatokat erősen hátráltatta a vízhiány; a vizet ugyanis a kissé távolfekvő halastóból kellett hordani. A tűzoltóknak kemény munkával este nyolc órára sikerült a

tűzet elszigetelni, majd éjjel felé teljesen eloltani. Összesen

kilenc lakóház, tizenöt gazda valamennyi gazdasági épülete és tizenhét gazda egész termése lett a lángok martaléka. Az elpusztult épületek és a termés legnagyobb része nem volt biztosítva és így körülbelül 60.000 pengő az a kár, amely nem térül meg.

A csendőrség azonnal megindította a vizsgálatot, ezideig azonban még nem tudták kideríteni a tűz keletkezésének okát. Az a feltevés, hogy vagy cséplőgépből kipattant szikra, vagy eldobott égő cigarettavég okozta a tüzet. Stephaich Pál alispán még az est folyamán megjelent a községben s kilátásba helyezte a károsultaknak, hogy a megye részéről kártérítést kapnak.

Két év előtti gyilkosságot lepleztek le Kalocsán

Példátlan megfontoltsággal előkészített, két év előtt elkövetett gyilkosság ügyében nyomozott napokon át a kalocsai csendőrség. Kis-kunhalas határában, Zana-pusztán 1931 október 6-án a boros pincében holtan találták Juhász Róza István 36 éves jómódú gazdálkodót, akit a faluban iszákos embernek ismertek. Miután a pincében a friss bortól széndioxid keletkezett és a csendőrségnek semmi egyéb gyanúja nem volt, azt hitték, hogy a gazda széndioxid mérgezésben halt meg.

A múlt héten névtelen feljelentés érkezett a csendőrséghez, amely szerint a gazdálkodóról 20 évvel fiatalabb felesége, Varga István nevű kocsisa és annak anyósa, özv. Varga Istváné tették el láb alól. Az asszony szerelmi viszonyt folytatott a kocsisal és idős férje ter-

hére volt. Özv. Varga Istváné adta a tanácsot, hogy a gazdát meg kell itatni beléndekes pálinkával, attól el fog kábulni és kábult állapotban majd végeznek vele. Így is történt. Megitták a mérgezett pálinkával, elvonszolták a borospincébe, hogy a fejlődő mérges gázok a kábult gazdát megöljék. Egy óra múlva, amikor a gazda magához tért és felfelé botorkált a lépcsőn, a kocsis és a fiatal asszony megtámadták, levonszolták a pincébe és ott félholtá vették. Az eszméletlen gazdát azután a széndioxid megölte. A csendőri kihallgatáson először mindhárman tagadták a vádat, majd bevallották bűnüket. Letartóztatták és a kalocsai ügyészségre szállították őket.

NEGYVENEZER EMBER KÍSÉRTE A SZENT JOBBOT AZ ÜNNEPI KÖRMENETEN

Vasárnap hagyományos bensőséggel ünnepelte a főváros, a vidék és a külföld magyarsága Szent István napját. Az idén a Szent Jobb napját megelőzően már három héttel megindult a vidék és a külföld látogatóinak serege Budapest felé. A cserkészvilágjamboree közönségének egyrésze is meghosszabbította fővárosi tartózkodásának idejét, hogy végignézhessék a Szent István-napi ünnepségeket. Zsúfolt vonatok, vidéki és külföldi autóbussok, autók, motorkerékpárok ottanták napokon át a vendégek ezreit.

Vasárnap kissé borús reggel köszöntötte a zászlódszobát a főváros. Hat óra tájban cserkész-, rendőr- és katonazenekarok zenés ébresztője csendült fel a főútvonalakon.

A Várban csak fél kilenckor kezdődött a Szent Jobb-körmenet, de már hat órakor megindult a közönség végláthatatlan sora az utakon.

SZÍNES EMBERTÖMEG A VÁRBAN

A Vár utcáin, terein sohasem látott tömeg. Hozzávetőlegesen negyvenezerre becsülhető a közönség. A Palota-térről a Szentháromság-térig — amerre a menet a templom felé halad, helyezkedtek el a legtöbben.

Erdekes a Tárnok-utca képe. Itt helyezkedtek el a barbaegyenruhás Hitler-íjak. Vezetőjük karján hatalmas horogkeresztet szalag. A többieknek csak a mellén van egy-egy kis horogkeresztjelvény. Közülükben a külföldi lengyelek, amerikaiak, hollandok és ceyloniak. Az utcánál a Szentháromság-tér felé eső részen jobbról és balról a dunaparti szállodák vendégei részére fenntartott széksorokon feltűnően elegáns hölgyek és urak várják a menetet. A koronaórázó-templommal szemben a Szentháromság-szobor talapzatán film- és fotóriporterek serege.

ELINDUL A MENET

Negyed kilenckor kezdődött meg áhítatos csendben az ünnepség az udvari plébániatemplomban, ahol a Szent Jobbot őrzik. Dr. Mészáros János érseki helynök és gróf Nemes Antal püspök fogadják az érkező előkelő vendégeket. A koronaórázó és testőrök merev sora között egymásután érkezik Horthy Miklós kormányzó szárnysegédével, Serédi Jusztír hercegprímás, Gömbös Gyula miniszterelnök s az országgyűlés két házának elnöksége, a főpapok, képviselők és a küldöttségek. Rövid ájtatosság után a plébániatemplom papjai leemelik az emelvényről az aranykeretes üvegekoporsót, melyben Szent István csodotévő jobbkeze őrzik.

Néhány perc alatt felsorakozik a menet. A rendőrség lovas díszszázada, cserkészek, leventék, vitézek csoportja, a plébániák papjai, frontharcosok, a katonai díszszázad és a zenekar nyitja meg a menetet. A királyi Várkapolna zászlói alatt a piaristák haladnak. Gyönyörű látvány tárul a nézők szemei elé. Amikor a Szent Jobbot kihozzák a templomból, felragyog a nap. Pillanatok alatt eloszlanak a felhők és eláll az addig lassan szemerkélő eső.

A koronaórázó sora között az egyetem és a főváros küldöttei kísérik a Szent Jobbot. Dr. Mészáros János érseki helynök mögött lassan lépnek az egyházi méltóságok. Dr. Serédi Jusztír hercegprímás bíborosi díszben halad az ereklyetartó mögött. Mellette Drahos és Meszlény kanono-

kok, Radnay Farkas érsek, Zadravec István püspök, dr. gróf Nemes István püspök, Kriston Endre egri segédpüspök, dr. Esti Miklós pápai kamarás és mások vannak a főpapok sorában.

Feltűnik tengernagyi egyenruhájában vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó. Utána halad Gömbös Gyula miniszterelnök, dr. Hóman Bálint kultuszminiszter, dr. Huszár Aladár főpolgármester, gróf Széchenyi Bertalan a felsőház, Almásy László a képviselőház elnöksége részéről, továbbá a vármegyék küldöttségeinek vezetői díszmagyarban. A napfény szikrázik a koronaórázó és testőrök ragyogó alabárdjain. A díszmagyarok ékkövei ragyognak. A felsőház és képviselőház tagjai, a legfelsőbb bíróságok elnökei, a választásos belső titkos tanácsosok csoportja és a tisztiküldöttség zárja be a menetet.

FŐPAPI MISE A KORONÁZÓ TEMPLOMBAN

Bevonul a Koronázó-templomba a Szent Jobbot kísérő díszes menet. Felzúg a templom orgonája, amelynek muzsikája hangszórókon ömlik szét a Szentháromság-téren.

A ragyogó fényben úszó templomban elhelyezkednek a vendégek. Serédi Jusztír hercegprímás a főoltárral szemben ül a főpapok között. A főhajó jobboldali padsorában a frakkos és díszegyenruhás diplomaták csoportja. A baloldalon Horthy Miklós kormányzó foglal helyet. Az előkelőségek között feltűnik gróf Teleky Pál, aki cserkészegyenruhában jött el. A templom főhajójában jobbról és balról a diplomaták feleségei, csillagkereszt és palotahölgyek foglalnak helyet.

Sugár Viktor karnagy vezetése mellett megszólal a templom énekzara. Kezddik a szentmise, melyet dr. Serédi Jusztír bíboros hercegprímás pontifikál fényes papi segedlettel. Mialatt a Koronázótemplomban folyik a szentmise, dr. gróf Nemes Antal püspök a Szent István szobor előtt, dr. P. Szabó Pius tábori főesperes pedig a Nádor-téren mond misét.

A szentbeszédet dr. Breier István esztergomi segédpüspök mondta. A magasszárnyalású beszédben Szent István példájának követését tüzte ki célul.

Háromnegyed tizenegyre ért véget a szentmise, s azután a menetet a Pázmány-utcán, Bécsikapu-téren, Uri-utcán, Szent György-téren és a Palotasoron át — mindenütt a nézők ezreinek sora között — visszatért a Szent Jobb őrzési helyére az udvari plébániatemplomba, ahol egy hétig marad közszemlén Szent István csodotévő jobbkeze. Amerre a menet elhaladt, a bíboros hercegprímás áldást osztott. Dél felé indult meg a közönség serege a Várból és közel két órában tartott az elvonulás.

A SZÍNPOMPÁS TÜZIJÁTÉK A KÉSŐ ÉJSZAKAI ÓRÁKIG TARTOTT

Vasárnap este az emberek tízezrei tolongtak a Dunaparton, hogy lássák a geletterhegyi tüzijátékot. A Halászbástya, Mátyás-templom és a Citadella fényárban úszott és a tüzijáték ezer fényrel ragyogta be a Dunapartot.

A színpompás tüzijáték a késő éjszakai órákig tartott.

A vasúti kocsi átjáróján rosszul lett, lezuhant és szörnyethalt Thurzó-Nagy Gábor, az Opera volt karnagya

A szombatról vasárnapra virradó éjszaka súlyosan összeroncsolt hullát találtak a sínek között a rákosligeti és a rákoscsabai vasúti állomások között. Amint a vizsgálat megállapította, a szerencsétlenül járt ember Thurzó-Nagy Gábor, az Operaház volt karnagya. Kezdetben teljesen bizonytalan volt, hogy mi történt a vasút kerekéi által szétszaggatott emberrel: szerencsétlenség, vagy öngyilkosság? A vasárnapi helyszíni szemle és a tüzetes vizsgálat azután minden ízében kiderítette az ügy részleteit.

Vasárnapra virradó éjszaka a rákoscsabai állomáson Pálya Mihály állomásfőnök teljesített szolgálatot. A Miskolc felé haladó gyorsvonat rendben hagyta el a rákoscsabai állomást és átfutott már a Miskolcra jövő gyors is, amikor 8 óra 15 perckor megszólalt a táviró-készülék.

Rákoskeresztúrról jelentették, hogy a Budapest felé haladó gyorsvonat vezetője úgy látta, mintha a sínek között egy emberi test feküdné.

Az állomásfőnök azonnal utasította Kiss László pályafelügyelőt a pálya bejárására. Kiss László a következőképpen mondotta el, hogyan akadt rá Thurzó-Nagy Gábor holttestére: — Már teljesen sötét volt, amikor elindultam és amint a 183. számú szelvényhez érke-

tem, a sínek között valóban ott feküdt a vonat által összeroncsolt test. A szerencsétlen ember már halott volt.

Két lábát bokáiban majdnem leszelték a kerekék

és csak néhány véres izom tartotta még a láb-szárhoz. Fején hatalmas véres seb tátongott, balkarja teljesen kicsavarva és ruhái is cafatokban lógtak testéről. Azonnal rohantam vissza az állomásfőnökségre, ahol jelentést tettem és értesítettük a csendőrséget.

A kiszállt csendőri bizottság átkutatta a szerencsétlen zsebeit és abban 30 pengő és egy Thurzó-Nagy Gábor névre kiállított igazolványt találtak, míg tárcája hiányzott. A vizsgálat során ebből az a gyanú merült fel, hogy valaki már ráakadhatott Thurzó holttestére és a szerencsétlen ember zsebének egyéb tartalmát kiürítette. Balkezének gyűrűs ujján arany jeggyűrűt találtak, amelynek belsejében a következő felírás volt:

„Ica 1928”.

A pénz mellett megtalálták Thurzó-Nagy Gábor vasúti jegyét is, amelyből kiderült, hogy a szerencsétlen ember nem tudni mi okból, jegy nélkül szállott fel a vonatra és amint a vizsgálat megállapította, a rákoscsabai állomás előtt a jegyeket felülvizsgáló Szelei János

kalauzról váltott jegyet és az előírt büntést is kifizette.

Az orvosszakértők véleménye szerint Thurzó megint rosszullett foghatta el, amiért kiment a vasúti járóléletről a friss levegőre. Hozzájárult a szerencsétlenség bekövetkezéséhez, hogy Thurzó erősen rövidlátó is volt. Mielőtt az átjáróhídra lépett volna,

megszédült és így történt, hogy egy zökkenőnél lezuhant a vonatról.

A sebeseen haladó gyorsvonat mintegy 36 méterre vonszolta magával a szerencsétlen embert, aki az ütközök között esett a sínekre. Keze csuklójáig tele voltak kormossal, ami azt bizonyítja, hogy minden erejével meg akart kapaszkodni a vasúti szerelvényekben.

Thurzó-Nagy Gábor öt évvel ezelőtt vette feleségül Székely Ferenc nyugalmazott százados leányát. Akkor még az Operaház kötelékébe tartozott Thurzó-Nagy, de néhány hónappal később megvált állásától és Németországba utazott azzal a reménnyel, hogy ott fog kenyérhez jutni. Lipcsében járt, azonban pénztelenül tért haza családjához. Késébebejött helyzetét még az is fokozta, hogy gyomorbeteg volt, gyakori gyomorfájásról és szédülésről panaszkodott. Thurzó-Nagy Gábor szülei Miskolcon élnek, ott lakik egyik bátyja is, aki egyik ottani lapnak szerkesztője. Budapesten egy másik bátyja él, aki fővárosi középiskolai tanár. A szerencsétlenül járt ember, aki feleségével a Hertelendy-utca 4. számú ház második emeletén lakott apósánál, szombaton délután azzal távozott el hazulról, hogy szüleihez utazik Miskolcra. Távozásakor megint erős szédülésről panaszkodott és anyósától még aszpirint kért az útra.

A vizsgálat után Thurzó-Nagy Gábor holttestét a rákoscsabai halottasházba szállították, ahonnan a család kérésére Miskolcra viszik, hogy ott temessék el.

Erdekes különben, hogy Rákoscsabán aránylag rövid időn belül ez most már a hetedik halálos vasúti szerencsétlenség.

A betörő hasbaszurta igazoltatóját

Vasárnap délután letartóztatta a rendőrség gyilkosság bűntette miatt Barabás József 25 éves napszámot. Barabás a ferencvárosi kiserdőben betört Kiss József szegény munkanélküli összetakolt bódéjába. Másnap újból ott settenkedett Kiss József bódéja körül, aki nekik gyanús volt a magartatása és ezért feleségre vonta. Barabás a vita hevében zsebéből egy nagy konyhakést vett elő és azzal a szerencsétlenül járt hasbaszurta, aki haldokolt összeesett. Az időközben előlépett őrszemes rendőr Barabást ártalmatlanná tette és megszijjazva előállította a főkapitányságra.

Augusztus 21-től kezdve kis- szakasz az összes villamosokon

Előre váltott kisszakasszal
olcsó az utazás

Lássa el magát
előre váltott 6 filléres
kisszakaszjegyekkel

A kalauzoknál a villamoson kaphatók

Néha-napján hasznos
Fél pohár **Igmándi**
Tisztít gyomrot, belet,
Vérnyomást mérsékli!

Lukachich kálváriája

Írta: Hangay Sándor

Az ember csodálkozással olvassa ebben a kánikulában, a Károlyi-fordalom eseményeit. A Lukachich—Pázmány-pör toltá ismét az érdeklődés előterébe az 1918-as eseményeket. Hogy a bíróság foglalkozik vele, azt értem. Kötelessége, mert sajtópör keletkezett egy könyv miatt, amit Lukachich írt, Pázmány meg megbírálta. Lukachichról „bírálatot” mondott Pázmány, Pázmány kritikájáról meg bírálatot mond majd a magyar bíróság. Eddig tehát rendben van az ügy.

Csak az érthetetlen, hogy mire való a per során elhangzó „szencziós” vallomások és „leleplezések”. Hiszen egyik sem mond semmi újat. 1918 szerencsétlen ügyét annyira megvilágosították a 12 évvel ezelőtt lefolytatott különböző vizsgálatok, az időközben megjelent memoírok és egyéb könyvek serege, hogy minden mozzanat ismert előttünk.

Mindenki megalkothatja, mint ahogyan már régen meg is alkotta róla a véleményét. S ha az illető a napi politikán fölül tud emelkedni, bizonyára ráeszmél, hogy itt egy előkészített, természetesen keresztülített, megszerzett fordalom soha, de soha nem volt. Vannak szerencsétlen szereplői, akik talán maguk sem tudják, mint kerültek oda, vannak a zürzavar által felszínre vetett kis senkijei, voltak fanatikus futóbolondjai és van áldozata: — fájdalom, ez a legsomorúbb — egy ország.

Az úgynevezett Károlyi-fordalom: betegség volt. Egy négy éves világháború rettenetes idegokkja. Minek most egy pörrel a fájó sebeket újra fölkaparni? A pör folyhatik a maga medrében tovább, hogy a megsértett igazságot kapjon. De milyen politikai párt, vagy milyen politikai boszorkánykonyha érdeke kívánja, hogy a gyógyult sebek újra felszaggattassanak?

De akaratlanul fölmerül a másik kérdés is. Mire jó bünbaktot állítani? Régi magyar bün ce. Lukachich, egyik legnagyobb katonája volt a világháborúnak. Ha már nem tudjuk megadni neki azt a díszet, amit megérdemlene, legalább ne rágassuk le a legnagyobb magyar katonai kitüntetés tulajdonosát arról a piederstárlól, ahová a tisztlet emelte.

Mert nagyon tévednek azok, akik azt hiszik, hogy Lukachich magartatásán múlott a fordalom. Ha lövett volna, akkor sem tudta volna megfékezni a fölzsabadult szenvedélyeket. De hogyan lövessen a katonára, ha koronás királyának parancsa tiltja ezt? És hogyan lövessen egy magyar tiszt, mikor beteg magyar testvéreivel áll szemben.

Lukachich nem gyáva, hanem a bátrak-bátra volt. Elvállalta a városparancsnokságot attól a kormánytól, amellyel nem értett egyet, mert azt hitte, hogy hazáját megmenhetheti. Feláldozta multját és érzeit, amelyek bizonyára tiltakoztak benne, amikor rászánta magát, hogy Károlyiéknek szolgálatot tegyen. Amikor meg látta: minden hiábavaló, nem ontott magyar vért. Evvel imét feláldozta magát.

Ezért pedig nem gáncs és meghurcoltatás, hanem tisztelt jár neki.

HADNAGYAVATÁS A LUDOVIKA AKADÉMIÁN

Vasárnap előkelő közönség jelenlétében történt a tisztavatás a Ludovika Akadémia parkjában. Vitéz Kárpáthy Kamilló, a honvédség főparancsnoka a kormányzó képviselőjében vett részt az ünnepségen. Vitéz Jány Gusztáv vkszt. ezredes főparancsnok felavató beszéde után tettek esküt az ifjú hadnagyok.

3 karú modern

csillár

9-50

Csillárok és Világítás R.-T.

VII., Erzsébet-körút 41

Páratlan érdekesességű újabb részletek a Trettina-IBUSz ügyben

Az utóbbi évek legnagyobb politikai botrányában az IBUSz az igazi bűnös

A hivatalos vizsgálat szenzációs adatai

Vasárnapra szinte minden részletben tisztázódott az a páratlan politikai botrány, amelynek központjában három főszereplő van. Mindenekelőtt és legfőképpen az IBUSz, illetőleg annak két vezetője: *Tasnády-Szücs* András alelnök és *Gudhár* Tóder vezérigazgató. Az ügy másik főszereplője *Trettina* Jenő, a *Magyarság* szabadságszolgálati szerkesztője, a miskolci *Független Kisgazda* s a hozzátartozó nyomda tulajdonosa, továbbá — inkább csak pártvezető szerepében — a *Független Kisgazda Párt*, illetőleg legexponáltabb tagja, *Turchányi Egon*, a kitűnő papképviselelő.

Az ügy legtöbb részlete már tisztázást nyert és sajnálatos tényként állapítható meg az a kisiklás, amelyet elkövetője gyengéden enyhe szavakkal „gikszernek” nevez, hogy nyilatkozata szerint háromféleképpen is:

- a) sajtóközlemények fejében,
- b) magánközlésnek *Tasnády-Szücs* Andrástól,
- c) nyomdászamlájának kiegyenlítésére az IBUSz-tól kapta a pénzt. Azóta *Tasnády-Szücs* András borzasztó súlyos szavakkal bélyegezte meg annak eljárását, aki azt állítja, hogy ő magánközlést nyújtott. Az IBUSz is nyilatkozatában tiltakozott az ellen, hogy „külön szolgáltatások” nélküli sajtóközlemények címén adta volna a pénzt. Fennmarad tehát az a sajnálatraméltó tény, hogy

Trettina Jenő politikai elszolgálatásokat ígért és *Turchányi Egon* közlése szerint töle furfangos módon kiszedett levelet és aktákat produkált annak bizonyosságául, hogy módjában áll a *Független Kisgazda Párt* támaszának életét, egyrészt a rendelkezésére álló lapokban, másrészt a parlamentben támogatni.

Sok érdekes részlet azonban felderítetlen maradt. Mindenekelőtt az IBUSz máig sem világította meg eljárásának indítókát és nem adott magyarázatot, elfogadható magyarázatot arra, hogy miként merészele feltételezni azt, hogy akár húsz ezer pengővel, akár több pénzzel *Turchányi Egon*, vagy a *Független Kisgazdapárt* más tagját meg lehet vezetni és őket a támadások abba-hagyására pénzzel rá lehet bírni.

maradt. Mindenekelőtt

az IBUSz máig sem világította meg eljárásának indítókát és nem adott magyarázatot, elfogadható magyarázatot arra, hogy miként merészele feltételezni azt, hogy akár húsz ezer pengővel, akár több pénzzel *Turchányi Egon*, vagy a *Független Kisgazdapárt* más tagját meg lehet vezetni és őket a támadások abba-hagyására pénzzel rá lehet bírni.

Balkáni íze van az IBUSz akciójának, mert

Trettina szerint az iniciatíva az IBUSz részéről és pedig *Tasnády-Szücs* András részéről indult ki. Az IBUSz ül a vádlottak padján, illetőleg annak két exponált vezetője, mert nekik, még ha *Trettina* is jelentkezett ezzel az ötlettel, a leghatározottabban, mint erkölcselent, vissza kellett volna ilyen javaslatot utasítani.

Az IBUSz 80 százalékban állami vállalkozás és

furcsa viszonyok alakulnának ki, hogy ha állami vállalkozás vezetői politikai pártokat, vagy akár csak azok lapjait — napi, vagy netilapról van szó, az közömbös, — vesztelhetnének meg, azért, hogy az ellenük megindult vizsgálatot befolyásolják.

A vádlottak padján tehát nem *Trettina* Jenő ül egyedül, hanem mellette, sőt első sorban fővádlottként ott ül az IBUSz és annak két, az utóbbi időben sokat emlegetett vezetője. Bizunk benne, hogy a kormány ugyanezen a nézetben van és

a megindítandó szigorú vizsgálat és bünyádi eljárás nemcsak *Trettina* Jenő személyére fog kiterjedni, hanem a fentiek értelmében az IBUSz bűnös vezetőire is.

Ki is az a Trettina Jenő?

Trettina Jenő, e hét hőse, érdekes karriert futott be. Néhány évvel ezelőtt még a *Hungária-műtrágyagyár* tisztviselője volt és *Szavost* vezérigazgató titkáráként tevékenykedett. A közgazdasági életből úgy került a sajtó költékébe, hogy *sógora*, az időközben elhunyt dr. *Mikes* Lajos, az Est lapok neves szerkesztője révén megismerkedett a sajtó számtalan munkatársával. *Mikes* Lajos életének utolsó éveiben az irodalom mellett, mint az Est lapok kiadásában megjelent *Hármas-könyv* szerkesztője, közgazdasági ügyek lebonyolítását is végezte és munkájába *Trettina* Jenőt is bekapcsolta. Amikor *Trettina* Jenő állását a *Hungária Műtrágyagyár* elvesztette, közgazdasági vonatkozású cikkeket írt, amelyeket különböző heti- és napilapokban helyeztet el. Többek között a *Magyarságnál* is. Az igen jó megjelenésű és színpadikus modorú *Trettina* hamarosan széleskörű ismerettségre tett szert és amikor a *Magyarságtól* annak közgazdasági szerkesztője, *Hegedűs* Gyula kivált, *Trettina* Jenő különböző prozódíjakat tett a lap akkori kiadójának. Takarékosági és racionalizációs intézkedéseket javasolt, vállalkozott azoknak végrehajtására is, úgyhogy csakhamar *Hegedűs* Gyula örökébe jutott és rövidesen a legszélesebbkörű közgazdasági tevékenységet fejtett ki. Munkája közben számos esetben élesebb összeütközésbe is került közgazdasági tényezőkkel. Így emlékeztes az a nagyarányú sajtóper, amelynek folyamán *Fuchs* Leóval, a *Magyar Kender- és Jutárpár* elnökével támadt nagyobb arányú konfliktusa.

Közben *Trettina* politikával is ráért foglalkozni s míg az egyik oldalról egy nem rendezett vallási viszonyok között élő tulajdonosokból álló kalapgyár igazgatóságában vállalt el-foglaltságot, a másik oldalról a *Magyarság*-gal akkor szorosabb kapcsolatban álló *Független Kisgazda Párt* tagjainak sorába lépett, ahol ugyancsak rövid idő alatt tevékeny munkába fogott. Képviselő is akart lenni s a mo-

nor kerületben való jelöltetése csak a hiányzó költségek miatt maradt el.

A „*Független Kisgazda*” című lap megvásárlási körülményei részben már ismeretesek, de arról senki sem tud a fővárosban, hogy e tranzakcióval egyidejűleg *Trettina* társtulajdonosa a Miskolcon megjelenő „*Magyar Jövő*” című napilapnak is, amelynek másik tulajdonosa *Eckhardt* Tibor képviselő.

Nem olvastunk semmit eddig arról, hogy ezt a kapcsolatot is megszüntették-e már? S az *Universal*-nyomda alapításának ügye sem érdektelen. *Trettina* már 1932 áprilisában lett társtulajdonosa a *Magyar Jövő* napilapnak. Az *Universal* nyomdávalalatt egy korlátozott felelősségű társaság tulajdonosa. Ez a társaság idén alakult, tőrszékét 50.000 pengő, amelyből 10.000 pengőt *Trettina* az IBUSz pénzből be is fizetett, 36.000 pengő erejéig *Mandorff* Gyula (brazíliai lakos (San-Paolo, Rue Marguerite de Stu 91.) ingatlanra s 4000 pengő erejéig *Liebermann* Árpád, a *Független Kisgazda* kiadóhivatalának vezetője adott ingósaival fedeztet. A társaság bejelentette a miskolci céghivatalnál, hogy ezeket az ingóságokat fedeztetil elfogadta.

A sajtóban ismeretlen adat az is, hogy *Turchányi Egon*nak az IBUSz elleni támadásaihoz szükséges adatokat tulajdonképpen ki szolgáltatta?

Kevesen tudják és közlésünk nagy meglepetést fog kelteni, mert

*Turchányi Egon*nak szinte egyetlen és bizalmas informátora éppen *Trettina* Jenő volt. Tőle kapta a kisgazdapárt harcok tagja az IBUSz-ra vonatkozó adatainak nagy részét.

Ezt tudva, érthetőbbé válik, hogy *Trettina* Jenő honnan volt olyan kitűnően informálva *Turchányi Egon* képviselő álláspontjáról, követendő harci taktikájáról, miképpen tudta felmutatni a képviselő levélét, az IBUSz-dossziét és sok minden egyebet.

Miskolcon fedezték fel

Az ügy kipattanása sem érdektelen körülmények között történt. Tulajdonképpen *Miskolcra* hívták fel a kormányhoz közelálló egyik napilap felelős szerkesztője útján az egyik sajtóhoz közelálló kormányzati tényező

figyelmét erre az ügyre. A Miskolcon megjelenő *Magyar Jövő*, *Eckhardt* Tibor napilapja éles harcban áll egy másik ottani napilappal. Ez utóbbi egyik munkatársa fedezte fel, illetőleg szerzett tudomást Miskolcon arról, hogy

télen nyáron lakhatik. Budapestre olcsón és gyorsan bejárhat, jól és olcsón (strand-fürdő, erdők, sportok) töltheti a nyarat is. Telkek ötenként 1:60-6:60 P-ig

Gyálligeten

többévi kényelmes részlettelítésre, azonnal beköltözhető egy és kétszobás házak, kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók.

Megtekintéshez minden vasár- és ünnepnap d. e. 9 és d. n. 2 órákor Esterházy-ú. 25. alól ingyen autó-utazást és prospektust Károlyi László gróf gyálligeti parcellázási irodájától buszjáratok il. d. ut. Felvilágosítást és prospektust Károlyi László gróf gyálligeti parcellázási irodájától VIII., Esterházy-útea 25. Telef. on 420-50 kaphat.

az utóbbi időben oda, a *Független Kisgazda* nyomdájába — az *Universal* nyomdájába — befolyó pénz tulajdonképpen az IBUSz-tól ered. Érthető feltűnést keltett ez a közlése illetékes miskolci tényezők előtt, akik azt kötelességszerűen továbbították Budapestre. Jelentették a miniszterelnöknek, aki az ügy

Még két tisztázandó kérdés

A fentiekben talán minden, még hiányzó adatot megadtunk. A vizsgálat folyamán két kérdés vár még tisztázásra. Az egyik az, hogy miután a *Független Kisgazda Párt* közlése szerint hivatalos lapjukat június 15-én adták át *Trettina* Jenőnek, miképpen lehetséges az, hogy

a húsz ezer pengő első négyezeröttszáz pengős részletét már június 3-án folyósította az IBUSz a *Független Kisgazda* kiadójának nyugtájára.

A másik az, hogy mi történt a húsz ezer pen-

megvizsgálására leküldte megbízottját. A Miskolcon megindított vizsgálatról szerzett tudomást azután *Turchányi Egon*, aki igaza tudatában maga is a legszigorúbb kivizsgálást követelte és így került azután nyilvánosságra ez a szomorú eset.

gővel, amelyet *Trettina* Jenő saját állítása szerint nyomdászamlák, illetőleg nyomdai munkabérek kifizetésére kért „kölesón” az IBUSz-tól. Mi erre nézve is tudunk érdekes adatokkal szolgálni.

A felvett összeg egy része kétségtelenül a miskolci gazdasági élet vérkeringését élénkítette. *Trettina* Jenő, illetőleg nyomdávallalata ebből a pénzből ott kifizetéseket eszközölt, hiszen éppen ez a tény vezetett nyomra. Sokkal érdekesebb a húsz ezer pengő nagyobb részének felhasználása.

Trettina Jenő veszt az IBUSz pénzből

Trettina Jenő az utóbbi években már élénk társadalmi életet élt. Gyakran látták csinos, négyüles csukott Steyr-autóján kocsiháznál. Beközönlött a kánikula és a csukott, plüss-üléssel kocsit úgy látszik melegek találta tulajdonosa. Mintegy három héttel ezelőtt megtehetsz neki az egyik belvárosi autószerelőnél kiállított pompás hathengeres, luxus karosszériás, felül nyitható tetővel, birkárpítózással, hatalmas utazókofferral felszerelt társautó.

Trettina nem sokáig habozott. Akkor felült, hogy mily gyorsan válaszolt és mennyire könnyed gesztussal fizette le a tizenegyszer pengőért megvásárolt luxusautó vételárának első részletét, néhány ezer pengőt. A napokban, amikor minden kiderült, az autószerelő közmondásossá vált az eset. Ha aztán egy vevő jelentkezik vásárlásra és könnyen fizeti az előleget, nevetve mondják:

— Talán ő is kapott az IBUSz-tól nyomdászamlára kölcsönpénzt!

Az IBUSz ügyészenek nyilatkozata

Trettina-üggyel sokat szerepel az ügynevezett *Ribáry*-levél, amit *Ribáry* Géza dr. ügyvéd, az IBUSz ügyésze írt és akinek jogi véleménye az IBUSz és *Trettina* Jenő közötti folyt tárgyalások során állítólag fontos szerepet játszott. Az elterjedt hírek szerint *Ribáry* Géza az IBUSz vezetőivel együtt kihallgatták a kereskedelmi minisztérium részéről folyamatosan levő vizsgálatok során. Eppen ezért vasárnap kérdést intéztünk dr. *Ribáry* Géza-hoz, aki a sokat emlegetett *Ribáry*-levélről és az ügyről a következőket mondotta a *Magyar Hétfő* munkatársainak:

— Az ügyben e mint az IBUSz ügyvédje jártam el és így köt az ügyvédi titoktartás. Az IBUSz felhatalmazása nélkül tehát nem mondhatok részleteket az ügyről, annyit azonban így is közölhetek, hogy én nem intéztem semmiféle levelet *Trettina* Jenőhöz, hanem szerepem mindössze az volt, hogy az IBUSz-nak jogi tanácsot adtam az ügy elintézésére

vonatkozólag. Az volt ugyanis a meggyőződésünk, hogy *Turchányi Egon* támadásai teljes megalapozottak és azok ellen védekezni kell. Amikor *Trettina* ismeretes ajánlatával az IBUSz vezetőihez fordult, az IBUSz tölem kért jogi tanácsot és én ügyfelemhez intézett levelemben ki is fejtettem jogász véleményemet az ügyről. Ebben a levélben azonban semmiféle összegről nincs szó, egyáltalán említés sincs pénzzel, mindössze körvonalaztam, hogy az IBUSz milyen elégtételre tarthat igényt és ennek az elégtételnek mik legyenek a biztosítékai. Mindössze ennyi volt a szerepem az ügyben és ha az IBUSz erre felhatalmaz, szívesen a nyilvánosság részére rendelkezésére bocsátom a tévesen beállított levelet is. Egyébként még annyit közölhetek, hogy engem semmiféle vizsgálóbizottság nem hallgatott ki.

A cikk folytatása és vége a 8-ik oldalon.

Két hét alatt tönkrement a városzéli telepítés mellett kijavított útrészlet

A jamboree előtt a *Magyar Hétfő* több ízben figyelmeztette az illetékeseket, hogy a Gödöllő felé vezető rossz állapotban lévő országutakat a nagy forgalomra való tekintettel sürgősen meg kell javítani. Sürgősen meg is volt az eredménye, hogy a főváros megjavította a városzéli telepítés mellett elhúzódó útrészletet.

Ebben az újításban azonban nincs sok köszönet. Szinte elképzelhetetlen, hogy milyen kezdetleges módon végezték el ezen az útszakaszon az újítást, miután a munkálatok befejezése óta alig telt el két hét és ez az útrészlet máris épolyan rossz állapotban van, mint volt a javítás előtt. Teljesen tönkrement ismét a városzéli telepítés mellett húzódó út, a javításnak már semmi nyoma sincs és a jamboree alatti forgalom elég volt ahhoz, hogy a rákoskeresztúri útnak ez a része ismét használhatatlanná váljon.

A főváros útépítő osztályának vezetőit és mérnökeit hivatalosan ki kellene küldeni erre a nemrég megjavított útszakaszra, hogy ott megtanulják, hogyan nem szabad útát építeni. Teljesen kárba vesztett a főváros költsége, amit ez az újítás felemésztett és amellyel ezen az úton ismét valóságos életveszélyessé vált az autóforgalom, ha csak a főváros sürgősen nem teszi jóvá a hibát.

Belátta ezt úgy látszik a főváros illetékes ügyosztálya is, mert mint lapzártakor értesülünk, a kérdéses útszakaszra már kiren-

delték az újításhoz az útsímitó hengert, úgyhogy a *Magyar Hétfő* ismételt erőfeszítései talán mégis megies az eredménye, hogy ezt a fontos utat nem hagyják mai, máris használhatatlan állapotban.

Nagyrabecsült Hölgyeim és Uraim!

Három méter!

140 cm széles kitűnő minőségű divatos férföltönyöket sötétkék és fekete színben és hozzávalóval együtt, vagy 3 méter női és férfi öszi-, télikabátzövet P 32.— és

27.60

Továbbá teniszflanel méterje 59 fillér, mintás ruhaflanel méterje 98 fillér. Pamutvászon, kanavász, vagy ingesfir méterje 69 fillér, függöny etamin méterje 29 fillér, 2 méter hosszú kitűnő kész lepedő darabja P 2.98

A vidékről érkező igen tisztelt vendégeink látogassák meg az Olcsó Maradék Vásár Szövet és Textilraktár, Király-u. 32, sarok ház. Ezen évtizedek óta fennálló cég jelenleg sokszor szebbnél szebb férföltönyöket, maradványokat, hallatlan olcsó árban árúsít. Ott beszerezhető 3 méter kitűnő minőségű férföltönyöket hozzávalóval együtt P 27.60-ért.

Cím:

**Olcsó Maradék Vásár,
Szövet- és Textilraktár
Csak az udvarban**

**32 Budapest 32
Király-utca**

Címre ügyelni! Sarokház!
Postai rendeléseket évfizdek óta
telkiismeretesen teljesítünk!

Winckler István dr. képviseli Magyar országot a héttől kezdődő londoni gabonakonferencián

Hétfőn kezdődik Londonban az újabb gabona-konferencia, amelyen elsősorban a búzatermő államok folytatják azokat tárgyalásokat, amelyeket legutóbb megszaktítottak és amelyek a búza-értékesítés legfontosabb problémáinak szabályozására vonatkoznak. Magyarországot ezeken a tárgyalásokon dr. Winckler István miniszteri tanácsos, a Külkereskedelmi Hivatal igazgatója képviseli, aki már el is utazott Londonba és aki a legutóbbi búza-konferencián is tárgyalat Magyarországot képviselte.

Parcellázás, oh...

A be nem váltott ígéretek miatt feltűnően lanyhult az érdeklődés a parcellázások iránt

Az utolsó években, mint ismeretes, valóságos parcellázási láz vett erőt a főváros lakosságán. Gombamód szaporodtak a különböző parcellázási vállalatok, amelyek minden rendelkezésre álló kis földdarabot parcellákra osztva adtak el jó pénzért a földre éhes városi embereknek. Ez a nagy parcellázási láz az idén feltűnő módon lanyhult. Most már a nyár végén vagyunk és így meg lehet állapítani, hogy a különböző parcellázó irodák az idén a főszében sokkal rosszabb üzleteket csináltak, mint az előző években.

Érdeklődés ellanyhulásának az az egyszerű magyarázata a rosszabbodott gazdasági viszonyok mellett, hogy a közönség megint a parcellázó vállalatok nagyhangú ígéréseit, mert rájött már arra, hogy ezek közül alig váltanak valamit is be. Az egyes vállalatok mind azt ígéri, hogy a parcellázott telkek mellett hamarosan jó utakat építenek, hogy kiépítik a vízvezeték- és villanyhálózatot, hogy javítanak a közlekedési viszonyokon, stb., a parcellatulajdonosok azonban hiába várják ezeket az ígéreteknek valóra váltását, azok évről-évre késnek.

Különösen sok panasz hangzik el az Akadémianak a Vigyázó-féle birtokon végzett parcellázása és a Surányi-sziget parcellázása ellen, de sok más parcellázó vállalat ellen is nagy az elkeseredés az érdeklődtek részéről, mert évek óta változatlanok a viszonyok az egyes telkeken és telektulajdonosok most már le is tettek a reményről, hogy belátható időn belül valóra válnak azok az ígérések, amelyekkel kedvet csináltak nekik a parcellázásokhoz.

Ezzel magyarázható, hogy az idén csak nagyon kevesen vásároltak parcellákat és ha a vállalatok nem igyekeznek eleget tenni a telektulajdonosok kívánságainak, akkor könnyű megjósolni, hogy teljesen meg fog szűnni a közönség érdeklődése és vásárlókedve a parcellázótelepeken.

Tettenérték a falbontó betőröket. Gerhardt Lajos 40 éves kávéfőző és Balla Ferenc fűszeresegéd a Simor-utca 23. számú házban levő fűszerüzlet falát kibontották és onnan különféle élelmi cikkeket vittek el. Mikor az üzletből távozni akartak, a rendőr észrevette őket, mire a két betőrő a rablott holmit eldobva, futásnak eredt. Izzalmas üldözés után a rendőr Gerhardt Lajost elfogta és előlállította a rendőrségre. Társát, Balla Ferencet pedig vasárnap délelőtt a lakásán fogták el. Mindkettőt betörés büntetése miatt letartóztatták.

Fabinyi miniszteri magyarázata arról, hogy miért áll öt év óta kihasználatlanul az egymillió pengő költséggel épült tassi állami erőműtelep

A magas áramdíjak csökkentése érdekében országsszerte mozgalom folyik. A közönség a kormánytól kér és vár intézkedést az ország majdnem minden polgárát érdeklő ügyben. Az áramdíjak átlagban legalább kétszer olyan drágák mindenütt, mint a fővárosban. A kormány már hat évvel ezelőtt belátta, hogy ahol lehetőség van, segítségére kell sietni az áramfogyasztóknak. Az első lépés meg is történt. Tass községben állami erőműtelep létesült, hogy a lakosság olcsó áramhoz jusson. Öt évvel ezelőtt el is készült a tassi villanytelep, amely azóta kihasználatlanul áll, tehát semmiképpen sem befolyásolja az áramdíjakat.

A csepeli Dunaág rendezése és a csepeli kikötő építése során mintegy hat évvel ezelőtt a pestmegyei Tass község mellett a Dunában duzzasztó berendezéseket és zsilipeket létesítettek, hogy azokra kihasználásával, illetőleg a vizierő munkabájlításával áramfejlesztőtelepet tarthassanak üzemben. 1928-ban elkészült a modern berendezésű erőműtelep, amely áramfejlesztésre alkalmas. A berendezés felállítása után már csak néhány munkára lett volna szükség és megkezdhetők volna az áramtermelés. Óriási jelentősége van a tassi erőműtelepnek, amennyiben évenként hárommillió kilowatt az áramtermelőképesége.

Az egymillió pengős, illetőleg egyesek szerint másfélmillió közmunka befejezése után bezárták a tassi erőműtelep kapuit és azóta csak a felügyelő tartózkodik a tassi erőműtelepen.

A kikötőkormánybizottság és az illetékes minisztériumok 1928-ban tanácskoznia kezdtek, hogy mi is történjen az erőműteleppel. Két megoldás kínálkozott: az állam saját kezelésében kezdi meg az áramtermelést, vagy pedig bérbeadják a telepet.

A bérbeadás látszott célszerűbbnek. Pontosan öt évvel ezelőtt indultak meg a bérbeadásra vonatkozó tárgyalások. Az egyik közszézbánya érdeklőségéhez tartozó ráckevei közüzem r.t., amely a tassköznyéki közszékek látja el árammal, tett ajánlatot, mely szerint bérelni kívánja az erőműtelepet. Azóta a tárgyalások állandóan folynak a vállalat és a minisztériumok között.

Munkatársunk a furcsa ügyben felkereste Fabinyi Tihamér kereskedelemügyi minisztert és kérdést intézett hozzá arra vonatkozó-

lag, hogy miért áll öt éve kihasználatlanul a tassi erőműtelep.

A miniszter a következőket mondotta: — A csepeli Dunaág rendezési munkáinak során, tulajdonképpen kiegészítésként épült Tassnál a duzzasztómű. Az erőműtelep ezzel kapcsolatban azért létesült, hogy kihasználják a zsilipeket. A tassi erőműtelep azonban egymagában nem alkalmas áramfejlesztő teleprek. Ugyanis, amikor magas a Duna vízállása, nincs meg a zsilipeknél szükséges megfelelő esés, amely a gépeket hajtandó. A számítások szerint évenként átlag negyven nap lehet, amikor a Duna vízállása miatt nem működhet az erőműtelep. Tehát az erőműtelep kiegészítésére egy villanytelep is szükséges, hogy az áramszolgáltatás folytonossága ne akadjon meg.

Kétféle megoldás lehetséges a tassi erőmű üzembehelyezésére. A komlói állami villanyteleppel kellene kooperálni. Ez a lehetőség azonban óriási beruházásokat igényel, amennyiben százkilométeres távvezeték kiépítése volna szükséges, erre azonban nincs fedezet. A másik megoldás pedig az, hogy valamelyik magánérdeklőséggel együttessen, illetőleg bérbeadás útján helyezzük üzembe az erőműtelepet.

A tassi erőműtelepet természetesen csak megfelelő feltételek mellett adjuk bérebe. A tárgyalások most is folynak és minden remény meg van arra, hogy kielégítő eredményt tudjunk elérni.

— Öt éve folynak a tárgyalások — vetjük közbe, — és azóta nem hoz semmi javulást a beruházott egymillió pengős tőke.

— Valóban ez így nem maradhat — válaszolja a miniszter. — En hivataltalálom, amikor már egy adott helyzetet találtam és a célom az, hogy a lehető legrövidebb időn belül megfelelő megoldást nyerjen az a kérdés. Viszont az is tény, hogy ilyen nagyjelentőségű ügy nem intézhető el órák alatt.

Eddig tart a miniszteri nyilatkozat. Végeredményben tehát megállapíthatjuk, hogy a tassi áramfejlesztő erőműtelep bérbeadására vonatkozó tárgyalások öt év alatt semmi eredményt sem hoztak. Az egymillió pengős költséggel épült állami erőműtelepnek pedig valószínűleg még hosszú ideig kell várni arra, hogy üzembe helyezzék... Vajjon miért? ...

Ritter Aladár.

EGYSÉGES SZÉRUMÜZEM KORMÁNYSEGÍTSÉGGEL MEGINT EGY ÚJ ÁLLAMI ÜZEM KÉSZÜL?

A gazdáknak évtizedes panasza az állati védőszeretek drágasága. A kormány többször tett ígérete szerint megkísérelte letérni a szérumot termelő gyárak kartellét, azonban eddig nem sok eredménnyel. Mert nem tekinthető komoly eredménynek, hogy a földművelésügyi kormányzat nagy nehezen sikerült a 30 pengős búzáraak idején érvényben volt 150 pengős árat mostanig 90 pengőre leszorítani, hiszen a gabonáarak ezalatt csaknem a negyedükre estek és így a magas szérumárakat nem tudják megfizetni.

A földművelési kormány végre most, a kiszívogott hírek szerint, erőlyes akcióra szánta el magát. (Reméljük, hogy ezt az akciót nem kell majd a földművelési minisztérium balsikerű borház-, trixi és egyéb akciói mellé sorolni, hanem komoly eredménnyel fog járnai.) A földművelési minisztérium már be-

fejezte a tárgyalásait abban az irányban, hogy valamennyi szérumtermelő gyárat — az állami kezében levőt is beleértve — egy nagy üzemmé egyesíti és ezt az üzemet oly mértékben racionalizálja, hogy a szérum ára a mezőgazdasági termékek áraval arányban legyen.

A magánvállalatok ígéretet kaptak a földművelésügyi kormánytól, hogy új gyárat tíz évig nem engednek alakítani, tehát az egyesített üzemnek tíz éven keresztül lesz alkalma az egyesítés költségeit amortizálni. Mindenesetre meg kell azonban állapítani, hogy itt egy új állami üzem keletkezik, amelyben a földművelési miniszternek döntő befolyása lesz. Terve van vége, hogy propaganda-célokra nagyobb mennyiségű oltószert rendkívül olcsó áron fognak a gazdák rendelkezésére bocsátani.

Miért nem indulnak a Balatonhoz filléres vonatok? Igen tisztelt Szerkesztő Ur! A Magyar Hétfő már annyiszor tanújelét adta annak, hogy szívén viseli a Balaton sorsát, hogy remélem, helyt ad soraimnak is. Az egész nyáron hiába vártuk, hogy a sok filléres gyors sorában minden vasárnap megtaláljuk a balatoni filléres vonatokat is. A kereskedelmi miniszter úr legutóbb nagy programot adott a balatoni propaganda fokozásáról és a balatoni vasúti tarifa leszállításáról, csodálatos azonban, hogy ugyanakkor nem utasította a MÁV-ot arra is, hogy a nyár folyamán vasárnaponként indítsanak filléres vonatokat a balatoni fürdőkhöz. Olyan katasztrófális volt az idén ugyanis a balatoni fürdőhelyek szezonja, hogy legalább ezzel a vasárnapi idegenforgalommal kellett volna segíteni a Balatonon. Egész bizonyos, hogy rengetegen utaztak volna a meleg nyári vasárnapokon úgy a fővárosból, mint az ország minden részéből a Balatonhoz, ha ilyen olcsó egynapos kirándulásokat rendszeresítették volna. A nyár ugyan már a vége felé közeledik, de talán még lesz azért néhány szép hétünk és érdemes volna még az idén is megindítani ezeket a balatoni filléres vonatokat, amelyeknek minden nagyobb fürdőhelyen meg kellene állni. Soraim szíves közlését előre is köszönve, maradok kitűnő tisztelettel Gál Dénes.

Az ártalmas fagyalt... Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur! Az utóbbi időben már elég sok bajt okozott a fővárosban a romlott sütemény és a rossz anyagból készült fagyalt és a hatóságok hír szerint erőlyesen meg akarják rendszabályozni a kis cukrászdákat és fagyaltüzemeket, hogy a legutóbbiakhoz hasonló mérgezősék a jövőben ne fordulhassanak elő. Fel szeretném ezúton hívti az illetékesek figyelmét arra, hogy nemcsak a sütemények és a fagyalt anyagában lesz itt a hiba, hanem abban is, hogy például az utcai fagyaltüzemek és „getalériák” alkalmazottai nem egyszer ápolatlan, piszkos kézzel szolgálják ki a vendéket, ezzel a piszkos kézzel fogdosva a süteményeket és azt az ostyát, amit aztán a mit sem sejtő vevő a benne levő fagyalltal együtt jóízűen fogyaszt el... Helyes volna kézrázkáltatni is rendezni ebben az iparágban, akkor alighanem kevesebb lenne a megbetegedés. Kiváló tisztelettel Donáth Imréné.

Pénzbe kerül a levegő is — a telefonfülkékben... Igen tisztelt Szerkesztő Ur! A Magyar Hétfő már szóváltette, hogy a nyilvános telefonfülkékben tarthatatlan a hőség. Most végre segíteni akarnak ügylászük ezen, még pedig úgy, hogy egyes telefonautomatákban felszereltek kis ventilátorokat. Ezek a készülékek azonban csak pénzbedobás ellenében működnek. A ventilátorral felszerelt telefonfülkében külön automata van, amelybe két fillért kell bedobni és ennek ellenében a ventilátor három percig működésben van. A nyilvános telefonfülkében tehát még a friss levegőt is pénzért adják, holott a fél, aki 20 fillért fizet a telefonálásért, annyit legalább is megérdemelne, hogy a pénzért legalább tiszta levegőt szívhasson... Ha pedig megkezdtek ezeknek a ventilátoroknak a felszerelését, miért nem találjuk meg azokat — valamennyi telefonfülkében, hanem csak minden tizedikben? Teljes tisztelettel Dobos Andor.

A hirdetési szakma...

Furcsa háborúskodás folyik a kulisszák mögött a hirdetési szakmában. Egyes hirdetőirodák már régebben éles üzleti harcot folytattak egymás ellen, ami azonban most történik az már az eddigi keretekben is túlmenni és aligha nevezhető már tisztességes eszközökkel megvívott konkurrencionális küzdelemnek. Két súlyos eset merült fel gyors egymásutánban, amelyek annyira kiéleztek a helyzetet, hogy úgy látszik különböző hirdetési szakmák különböző fórumokat is foglalkoztat rövidesen. Az egyik hirdetővállalat vezetésében tevékeny szerepet játszik egy közgazdasági tényszerű, aki egyben egyik nagyobb pénzintézetünk hitelosztályának is a vezetője. A konkurrenciavádjai szerint ez az igazgató hitelpolitikáit és a hirdetőiroda üzletei között látnak bizonyos, olyan irányú összefüggést, amelyet a többi konkurrenciás maga részéről sérelmesnek talál és az illető pénzintézetű igazgató vállalatánál történtek lépések a nyilvánvaló összeférhetetlenség megszüntetése érdekében.

A másik eset még érdekesebb. Az egyik nagy hirdetőiroda, amelynek eddig is előkelő összeköttetései voltak igen magas körökben, a legnagyobb erővel vetette magát az üzletfelek akvizitására. Egy igen csinos hölgyet szerzett, szerződötletet, akinek magas pénzügyi körökben vannak összeköttetései és ennek a hölgynek a segítségével, olyan ügyfélként akvizitált magának a többi hirdetési iroda rovására, amelyek számai a magas pénzügyi hatalmassághoz vezetnek, illetőleg az általa vezetett intézet érdekkörébe tartoznak.

Sok egyéb hasonló eset is merült fel a közelmúltban, úgyhogy értesülésünk szerint a hirdetőirodák érdekeik megvédése céljából közös akcióra határozták el magukat, amelynek megbeszélése folyik.

"Nézd meg az izzólámpát, így vedd a csillárt!"

CSAK A TÖKÉLETES TUNGSRAM IZZÓLÁMPÁVAL ELLÁTOTT CSILLÁRT VEGYÜK MEG. A TUNGSRAM-MŰVEK FELELŐSSÉGET VÁLLALNAK AZ IZZÓLÁMPA MINŐSÉGÉRT.

Fertőzött ivóvíz elkergeti a városszéli telep lakóit házaikból

Hónapokkal ezelőtt figyelmeztettük az illetékes tényezőket, hogy az az elgondolás, amely a főváros határában a városszéli telepítést életre hívta, teljesen elhibázott. Kimutattuk szakszerűen, hogy félóra járásnyira a legközelebbi forgalmi eszköztől lehetetlenség letelepíteni olyan polgárokat, akiket minden érdekszáluk a fővároshoz köt. Megjósoltuk, hogy itt csak egy újabb nyomortanya fog keletkezni, hasonlatos azokhoz, amelyeket már

régóta ki akarnak irtani a főváros területéről.

Az a megdöbbentő tudósításunk, amely alább beszámol arról a botrányról, amely a telep fölavatása után néhány héttel máris kitört, sajnos mindenben megerősíti megállapításainkat. Követelnünk kell haladéktalanul a legszigorúbb vizsgálat megindítását és a szükséges intézkedések megtételét. Tudósításunk egyébként így hangzik:

Toborozták a lakókat a városszéli telepre . . .

A főváros szociálpolitikai ügyosztálya még a múlt ősszel elhatározta, hogy angol mintára megvalósítja a városszéli telepítést. L. Her Endre dr. alpolgármester még a tél folyamán Londonba utazott, hogy a helyszínen tanulmányozza, miképpen lehet megvalósítani nálunk is az angoloknál jól bevált telepítést. Az alpolgármester angolai útjáról visszatérve az illetékes ügyosztályt utasította, hogy jelöljék ki az első telep helyét.

Az ügyosztály a Külső Jászberényi-út mentén húzódó nagy területet jelölte ki, mint a telep létesítésére legalkalmasabb területet. Hogy a telep hogyan lesz megközelíthető, arra senki sem gondolt.

A kőbányai villamos végállomástól jó félóra járásra az új köztemető alatt el is kezdték a telep építését.

Március második felében kezdték el a telep építését azzal a megkötéssel, hogy annak május 1-ére teljesen beköltözhető állapotban kell lenni. A telepet eredetileg 300 épületből állónak tervezték, de mire el kellett kezdeni az építkezést, a vállalkozóknak csak 54 ikerháza, azaz 108 lakásra adtak megbízást. Ebbe az 54 új házba is nehezen jelentkeztek azonban a lakók, úgyhogy

a főváros valósággal toborozni kezdte a lakókat.

Erre főleg azért volt szükség mert a külföldi tőkecsoport csak úgy volt hajlandó tovább kölesönöket folyósítani, ha már meggyőződött arról, hogy a telep jól prosperál. A toborzásnak meg is volt az eredménye, mert május 1-én minden lakást kiadtak. A főváros odáig ment, hogy egyes lakóknak még a költözködési költségeket is megtérítette. A telepen az egy szoba, konyha, kamrából és kertből álló lakás heti 5 pengőbe kerül.

Ünnepélyesen nyitották meg a telepet, az ünneplő közönség szétoszlott, de a lakók ottmaradtak. Mint egyesek mondják, bár ne maradtak volna . . .

Fertőzött ivóvíz a telepen

A városszéli telepen két-két ház részére kutat fúrtak, úgyhogy 27 ilyen kutat helyeztek üzembe.

Már a második napon különböző panaszok hangzottak el, hogy a telep vize ihatatlan.

Zavaros, piszkos vizet kaptak a kútjaikból a lakók. Tömegesen keresték fel a telep irodáját, hogy panaszuknak hangot adjanak. Egyesek azonnal bejelentették elköltözésüket, mert attól féltek, hogy

a telep közvetlen szomszédságában lévő temetőn keresztül szivárog kútjaikba a talajvíz.

Ez pedig egy cseppet sem volt megnyugtató. A telep igazgatósága azonnal intézkedett, hogy szakértők vizsgálják meg a telep vizét.

A vizsgálat megdöbbentő eredménnyel járt. Kiderült, hogy a kutak vize csak úgy hemzseg a különféle veszedelmes baktériumoktól és annak fogyasztása rendkívül veszélyes.

A lakók közül, akik csak tehették azonnal elhagyták a telepet, de a legtöbbjüknek nem volt pénze a költözködéssre és így akarva nem akarva kénytelenek voltak továbbra is a telepen maradni. Arra azonban gondolni sem mertek, hogy mi lesz velük, ha beköszönt a nagy kánikula.

Ez elég hamar be is következett. A telep vezetősége most már hiába kapkodott fűhöz-fához, nem tudta a vízellátás problémáját megoldani.

A telep 300 lakója csepp víz nélkül maradt a legnagyobb hőségben.

Végzettségükben egészen primitív módon oldották meg a kérdést. Naponta kétszer fuvarost béreltek, aki Kőbányáról szállította a vizet. Ez a víz természetesen majdnem élvezhetetlenné vált, mire a lakókhoz ért. A 35 fokos kánikulában azonban még ez a megoldás is csődöt mondott, hiszen

a napi két lajtoskoci víz távrolól sem elégítette ki a lakók vízszükségletét.

A nagy hőségben a szomjúságtól szinte beteg lakók nem sokat törődtek a kutak fölött díszelgő „Inni veszélyes!” című figyelmeztetéssel, hanem naponta többször is ittak a kutak gyamvisziből.

Több kisebb-nagyobb megbetegedés is előfordult a rossz víztől

és csak a szerencsés véletlennek köszönhető, hogy haláleset nem történt.

A betegeket a lakók házi kezelésbe vették, tekintettel arra, hogy a 300 lelket számláló telepen orvos nem található.

Megkezdődtek a kilakoltatások

A mintegy 150 iskolaköteles gyermek tovább tanítása körül is a legnagyobb bizonytalanság uralkodik, mert iskoláról is elfelejtettek gondoskodni és a legközelebbi iskola egy óra járásnyira van.

A telep lakói tele vannak bajokkal és gondokkal, amelyeket még csak tetézik az,

hogy a telepen drákói szigorral hajtják be a nincstelen szegény lakóktól a lakbért és már kis házbértartozás miatt is ki-

lakoltatják a nemrégén még különböző ígéretekkel odacsalogatott családokat.

Augusztus 8-án lakoltattak ki 4 családot. A Magyar Hétfő megírta, hogy először közvetlenül az országút és a vasúti vonal mentén helyezték el őket, de később felszólalásunkra, a jamboreera érkező külföldi vendégekre való tekintettel áttelepítették őket a telep melletti erdőbe a szabad ég alá. Nagy Mihály 33 éves állás nélküli szüster feleségével és 5 gyermekével 20 pengő hátralék miatt került az utcára. Mellettük „lakik” Hartinger Márton tönkrement kereskedő, aki súlyos idegben szenved s aki már végső elkeseredésében családjának kiirtásával fenyegetőzik. Szilágyi Jánost, aki a főkapitányság bejelentő osztályának volt tisztviselője 40 pengős tartozás miatt tették ki lakásából. A kétségbeesztő helyzetben lévő családok a telepről ki vannak tiltva és még ivóvizet sem szabad nekik bemenni. A szerencsétlen kilakoltatottaknak néha egy órát kell gyalogolni, míg egy kis ivóvizet szerezhetnek családjuknak. Ők már szívesen innának a kutak mérgezett vizéből is . . .

200.000 pengő költséggel új vízvezeték épül

A főváros most elkészíti a pótolni az elmulasztottakat és

200.000 pengő költséggel vízvezeték vezetést a telepre,

majd hozzá akarnak fogni az iskola építéséhez is. — Még három hónap sem telt el, de máris igazolva vagyunk, hogy a terület mindennemű telepítésre alkalmatlan. S ha már mégis ezen a területen létesítették ezt a „modern” telepet, miért nem vizsgálták meg először, ami ilyen építkezésnél a legfontosabb, hogy vajjon alkalmas ivóvízzel el tudják-e látni a telep lakosságát? A gondatlanság most 200.000 pengőjébe kerül a fővárosnak, ha ugyan érdemes erre a telepre pénzt pazarolni, mert nem valószínű, hogy a lakók hajlandók lesznek addig várni míg a vízvezeték elkészül. S ha nincs lakó, minek a vízvezeték? . . .

(K. E.)

Pénteki Occasio

Csak pénteken, augusztus 25-én:

130 cm. széles divátok

tiszta gyapjú
Női ruhakelmék 2.90

Női harisnyák
Különleges szép szövésű, fénytelen, hibátlan minőségű legújabb színekben. párja 1.68

Női pulloverek
igen tisztes kivitelben, gyönyörű színek darabja 1.75

Női hálóingek
kiszívraós műselyemből rendez nagyság 2.40
extra nagyság 3.90

Női eső- és porköpenyek
divátos fazónok 9.80

Férfi sportingek
kötött anyagból, rövid ujjal, színt gyárunkban készült. 1.50

A péntekig beérkező postai rendeléseket péntek reggel postára adjuk.

Titokzatos gyermekrablás Pestszentlőrincen

Herrmann Mihály 37 éves művezető, aki Pestszentlőrincen a Zsolt-utca 9. számú házában lakik, vasárnap feljelentést tett egy ismeretlen férfi ellen, aki pénteken két kis gyermekét elrabolta. Herrmann feleségével együtt kórházban fekvő öcséjét ment meglátogatni és ez idő alatt a szomszédok vallomása szerint egy ismeretlen férfi először a 9 éves kis Mihályt vitte el, majd egy óra múlva újból visszatért és elvitte a 11 éves Kujber Józsefet, aki Herrmann nevelt fia. A szomszédok egész pontos személyleírást adtak a gyermekrablóról és ennek alapján a rendőrség a legerélyesebb nyomozást indította, mert az a gyanúja, hogy a két kisfiú szatírok kezébe került, akik fogva tartják őket.

Fűrés ucca 115. szám alatt megnyitottuk legmodernebb gépekkel felszerelt kötszövöttáru gyárunkat. A gyár kereskedőket nem szolgál ki; összes cikkeinket kizárólag kálvintéri áruházunkban adjuk el. Az árak azért ily jutányosak:

Női kötött ruhák angol szabásúak, különböző színekben	6.90	Női szoknyakombiné szarvaz anyagból, pasztellszínekben	3.40
Női kötött ruhák divatos halcsontcsíkos anyagokból	8.80	Női szoknyakombiné extra nagyság, 125-135 cm csípőmagasságban, csíkos Miláné-ananyagból	3.90
Miláné kötött blúzok elcsúszandó mosható anyagokból	1.90	Női nadrágok sűrű műelyemtrikóból, gyönyörű színekben	0.95
Női ingnadrágkészlet telgombos, csíkos Miláné-ananyagból	4.20	Férfi sportingek rövid ujjal, színes kötött anyagból	2.-

Számonként 20 fillér emelkedés.

Postán utánvétellel.

Árainkat hasonlítsa össze . . .

Liane Haid
Ossi Oswald
URANIA Premier kedden!

Pletyka sarok

A MŰVESZI SZABADSÁG kétségtelenül olyan fontos elefellelte a színháznak, hogy ahhoz semmiesetre sem szabad hozzányúlni, még kevésbé megcsorbítani. Mégsem értjük egészen a színházgatók nagy felháborodását, azért a kultuszminisztérium rendeletileg szabályozta ezt a kérdést, úgy hogy csak az Országos Színházgatók vagy a Színházgatók tagjai lehetnek fel a budapesti színházakban. Lehetséges, hogy bizonyos esetekben vissza lehet élni ezzel a rendelettel, amit feltétlenül meg kell akadályozni a művészi szabadság és minden igaz tehetség érvényesülése érdekében, egyébként azonban nem tartjuk annyira sérelmesnek ezt a rendeletet, amely a színház érdekeit védi. Műkedvelőket remélhetőleg úgy sem akarnak a színházgatók féltetni és így nem éri őket különösebb féltélem azzal, hogy csak valamelyik hivatalos szervezetbe tartozó színház tagjai lehetnek. Kár ezért felfüggeszteni a szerződéseket és a színház előkészületeit, ami nem lehet érdeke egyetlen színháznak sem...

ATCSOPORTOSULÁS készül ismét a kabarék terén. Az Andrassy-úti Színház szakít régi hagyományával és az új szezonban kis revüket készítenek bemutatni, aminek következtében eddigi tagjainak egyrésze feleslegessé válik. A névös kis színház örökét úgy látják a Terézkerületi Színház szeretné átvenni, amely nem a legnagyobb sikerrel zárta utolsó szezonját. Külön meglepetése a kabarészínpadnak, hogy Salamon Béla és Steinhart Géza a jövő héttől kezdve egy színpadon lép fel.

GYÖNGYÖSBOKRÉTA a címe annak a népies színpadi produkciónak, amely most Szent István hetében a magyar falut vonul-tatja fel budapesti színpadon. Kár, hogy a rendezésnek vannak szépséghibái, amelyek kissé stilszerűltenek egy ilyen vállalkozásnál, elsősorban az, hogy ennél a produkciójánál a plakátokon még mindig kísért Labriola neve, holott most már semmi köze nincs ennek a külföldi vállalkozónak a Városi Színházhoz, amely ideje volna megint régi becsületet nevének... Különösen, ha olyan szintizta magyar színpadi produkcióról van szó, mint amilyenek a „Gyöngyösbokréta” tartja magát...

GAÁL FRANCISKA a napokban fejezte be új filmjének felvételeit és egyelőre pihenni a filmzés áronalmait. Szabadsága után valószínűleg azonnal újabb filmet kezdené vele forgatni és így bizonytalan, hogy az új szezonban viszonylatjuk-e a színpadon. A színházgatók valószínűleg versengenek érte, hogy szereplést vállaljon és eddig nem kevesebb, mint három darabról van szó, amelyek főszerepét állítólag a „testére szabták” a népszerű nívónak...

A SZABADJEGYET tudvalegőleg halálra ítélték a színházgatók az új szezonban. Megállapodásuk értelmében senki sem kaphat szabadjegyet és ha valamelyik igazgató mégis megszegné ezt a megegyzést, ezer pengő pénzbüntetést tartozik fizetni. Erről a szankciónak beszélnek a Fészek Klubban, amikor az egyik kis színház igazgatója megszólal:

— Csak olyan jó szezonom lenne, hogy ötven szabadjegyet „árát” egyáltalán bevinném...

Vigan, vágatva reptűnek a siker szárnyain a
FEHÉRVÁRI HUSZÁROK
Minden este 8/11 — VASÁRNAP délután 4 órákor
BUDAI SZINKÖR
Jegyzéptár telefon: 514-50.

Stux és Fux a villamosmegállónál

Szín: villamosmegállóhely a Berlini-téren. A megállónál várakozik Stux, amikor arra jön Fux.

FUX: Csak hogy egyszer már a városban találkozom magával Stux úr! Mit csinál itt a Berlini-téren?
STUX: Zónázok...
FUX: Kiszakaszal?
STUX: Dehogyan? Kispörkölttel... Most fogasztottam itt a vendéglőben egy zónareggel...
FUX: Már megint kezd a vicceit?! Hogy tetszik az új zónarendszer?
STUX: Sehogy. Túl kicsi a zóna.
FUX: No hallja, azért a pár filléért igazán nem lehet nagyobb.
STUX: Jól mehet magának, ha hatvan fillér magának egyszerűen csak „pár fillér”... Azért igenis nagyobb zónát kellene adni...
FUX: De mi jut eszébe? Hiszen csak hat fillérbe kerül.
STUX: Nézze, engem maga nem ugat be! Hol lehet hat filléért egy zónát kapni?
FUX: Azt sem tudja? A villamoson.
STUX: Szafttal és kenyérral együtt? A Beszkárt berendezkedett a vendéglőüzemre is?
FUX: De miről beszél maga?
STUX: A zónapörköltől...
FUX: (mégis): Úgy látszik, magának az agyára ment, hogy egyszer jóllakott! Én az új villamoszónákról beszélek, a kiszakaszról.
STUX: Mi az?
FUX: De hát hol él maga tulajdonképpen?!
STUX: Nem a Rózsadombon, hanem csak Angyal földön, ha ezt egyáltalán életnek lehet nevezni...
FUX: Itt él Pesten és nem tudja, hogy ma életbelépett minden villamosvonalon a kiszakasz-rendszer?! Hat filléért utazhat mindenfelé.
STUX: A Balatonhoz is le lehet utazni hat filléért?
FUX: Ez az ostobaság hogy jut az eszébe?
STUX: Nem maga mondta most, hogy mindenfelé lehet utazni hat filléért?
FUX: De csak villamoson!
STUX: Kár... Azt hittem, hogy a Balatonhoz is... Hiszen megígérték, hogy oda olcsón lehet majd utazni.
FUX: Értsen meg, egy hatfilléres tantuszt kell vártani a kalauznál és azazul mehet az egyik határtól a másikig.
STUX: Ne mondja! Az egész országot be lehet járni egy tantusztal?
FUX: Ezt ki mondta magának?
STUX: Maga ép most mondta, hogy az egyik határtól a másikig lehet vele utazni...
FUX: Az egyik szakaszhatártól a másikig! Azért nevezik kiszakaszoknak. Például itt felül és elmehet egész a Budai Margit-hídig.
STUX: Mit csinálnak én Budán, amikor nekem a Kálvin-téren van dolgom?

FUX: Oda is elmehet három kiszakaszal.
STUX: Már nem a 11-es jár arra?
FUX: Értsen meg, a 11-es villamoson három kiszakaszt kell váltania!
STUX: Elég nekem egy szakasz is. Minek mindjárt három? Nem vagyok úgy elkényeztetve a külön szakaszokkal...
FUX: (dühöng): De nem kap külön szakaszt!
STUX: Hát akkor hol itt az újítás?
FUX: Hallgasson ide, megmagyarázom. Eddig 24 fillérbe került innen egy jegy a Kálvin-térig. Most három kiszakaszjegy csak 18 fillérbe kerül. Olesőbban jön ki, ha ezt veszi.
STUX: Ahogy maga téved! Drágábban jövök ki...
FUX: Már, hogy jönne ki drágábban?
STUX: Úgy, hogy eddig egyszerűen blicceltem...
FUX: Hát maga nem váltott jegyet?
STUX: Dehogyan. Csak hogy az már rég volt...
FUX: Mi az, hogy rég? És nem vitte magával az útra?
STUX: Annak idején igen, de most már örülök, ha egyedül mehetek el, ha nagynéha elutazom.
FUX: Miről beszél maga tulajdonképpen?
STUX: A feleségemről. Amikor jegyet váltottam vele, a nászútra még elvittem, de azóta itthon hagyom, ha elutazom...
FUX: (örvös a méregtől): Mondja, mi köze ennek a kiszakaszhoz?
STUX: A feleségemnek? Semmi. Olyan kövér, hogy nem is férne bele egy kiszakaszba.
FUX: Úgy látszik, én itt hiába magyarázom magának a kiszakaszrendszert, maga nem ért ebből egy szót sem!
STUX: Kissé komplikált. Jó volna, ha a Beszkárt használati utasítást is nyomtatna hozzá az utasok részére.
FUX: Ki érne rá arra, hogy elolvassa azt a használati utasítást?
STUX: No hallja, amíg egy villamos jön, addig nyugodtan ki lehet olvasni egy regényt is...
FUX: Szörnyű ember maga, hogy mindenből viccet csinál! Pedig a kiszakaszrendszer életbeléptetése komoly dolog. Burkolt tarifaleszélítést.
STUX: És mondja Fux úr, lehet a hatfilléres tantusztal az új rendszer szerint székelt is kapni a villamoson?
FUX: Nem elég jó magának a pad is?
STUX: Nekem igen, de ha lehetne székelt is kapni, akkor szívesen reszkiroznék meg hat fillér a feleségemért is...
FUX: Hogy-hogy?
STUX: Mert akkor villamoszékbe ülhetném...

László Ferenc.

A vecsési postarabló a bíróság előtt

A törvénykezési szünet véget ért. Az első fessék, az első tárgyalásokra szóló idézések már eljutottak a nem mindenkor örvendő al- és felperesekhez, s értettekhez és vádiottakhoz.

Szombaton, augusztus 19-én már ismét összeült a Méhes-tanács, akik először a „próbaszívás” Satori János és Nonn István ügyében elrendelt bizonyításkiegészítést tárgyalták. Még a szünet előtt rendelte el a Tábla Kállay-tanácsa a Satoriék ügyében a bizonyítás kiegészítését több lényeges kérdésben és evégből visszaküldötte az iratokat a törvényszékhez. A bizonyítás kiegészítése egyébként még sem vezetett a várt eredményre, mert a koronatanu, Kelemen dohányjövédéki főtanácsos, még a múlt hóban, tehát kihallgatása előtt meghalt és további fennakadást okozott. Ugyanebben az ügyben a táblán már ki is tüzte a folytatódó főtárgyalást a Kállay-tanács augusztus 31-én. E főtárgyaláson fog intézkedni a tábla azok felett a ponyvadalnok felett, amelyet az orvosi tanács döntése okozott, amellyel Nonn Jánost elmebetegnek nyilvánította.

A próbaszívás mai bizonyításkiegészítési tárgyalásán az, hogy időközben Nonn Jánost az orvosi tanács beszámíthatatlannak nyilvánította, ennek folytán ugyanis a bizonyításkiegészítési tárgyaláson, hol a hivatkozott tanuk közül dr. Szalai János és Szántó dohányjövédéki raktárfőnök megjelentek, Nonn már nem is volt jelen, noha a tábla a tanukkal való szembesítését rendelte el. Minthogy Nonn már nem alkalmas a perben való bármilyen ténykedésre, többé nem is lesz foganatosítható ez a szembesítés. A bizonyításkiegészítési tárgyalást különben szeptember 4-re halasztotta a Méhes-tanács.

Ugyancsak augusztus 31-én a Fő-utcai I-III. kerületi járásbírósgazn Zubovits bíró elé kerül érdekes alperes: Schailit Sándor, a vecsési postarabló. Schailit Lutz Sándor magán-tisztviselő perli, ki kétezer pengő értékű zálogcédulát követel a postarablótól. Lutz először a büntetőjárásbírósgazn sikasztásért és csalásért jelentette fel Schailit, de itt Czeisz Lajos egyes bíró felmentette a postarablót a sikasztás vádjá alól. Így most polgári perrel keresi rajta zálogcéduláit Lutz Sándor.

A közelmúltban tragikus halálát halt Robits Lajos cipőtervező ügyében noha még folyik a nyomozás, Zimmermann rendőrkapitány

és Gyuricza Sándor detektívfelügyelő vezetésével, családja, kik végső nyomorban maradtak hátra, nem tudják tovább bevárni a büntető-eljárás lefolyását, hanem már a napokban ifj. Virág Gyula útján 60.000 pengő erejéig kezeset nyújt be a budapesti törvényszékhez és a tragikus esetből kifolyólag a Zsidó-Ország és a műhibát elkövetett orvost egyetemlegesen kéri marasztaltatni.

Nem szerelnek csokoládé-automatákat a villamosokra

Élénk feltűnést keltett a kereskedők körében az OMKE vasárnapi híradása, hogy a BSZKRT engedélyt adott egy alkalmi társaságnak arra, hogy a villamosokosok peronján csokoládé- és cigaretta-automatákat szereljen fel. A megdöbbenés indokolt is volt, mert hiszen ezzel a főváros kereskedői újabb veszedelmes konkurenst kaptak volna.

Az OMKE hivatalos lapja befejezett tényként regisztrálja a koncesszió megadását, sőt arról is hírt ad, hogy a Baross-utcai remizben a 6-os, 10-es, 16-os és 83-es villamosokra már fel is szerelik ezeket az automatákat.

A Magyar Hétfő munkatársa a híradás nyomán künnjárt a Baross-utcai remizben, ahol azonban kijelentették, hogy még semmit sem tudnak az automaták felszereléséről. Értesülésünk szerint a koncesszió megadásáról folynak ugyan a tárgyalások, de azok még koránt sincsenek befejezve, sőt még egészen kezdeti stádiumban vannak. A BSZKRT maga is aggályosnak tartja az automaták felszerelését, mert a kiszakasz bevezetésétől most a forgalom nagymérvű emelkedését várják s így nem tudják úgy elhelyezni az automatákat, hogy azok ne akadályozzák a közönséget a kocsikon való mozgásában.

Bizonyosnak látszik tehát, hogy a tárgyalások ilyen körülmények között nem fognak eredményre vezetni és így kissé korán verte félre a haragot az OMKE hivatalos lapja és fölösleges a kereskedők egyébként érhető izgalma.

A filmszínházak kapunyitása

A filmszínházakban megkezdődött az új szezon. Szent István hetében már valamennyi elsőhetes filmszínház az új idény első filmjeit mutatta be. A filmszínházak közül csak a Rádus—Metro Filmpalota nem tartott nyári szünetet, most pedig a Rádus is megkezdte ősi szezonját és a Kamara mozival együtt mutatta be Buster Keaton és Jimmy Durante burleszkjét, amelynek „Sárben az igazság” a címe.

Megnyitották az elmúlt héten kapukat az Ufa-színházak is. Az Uránia „A démonok szigete” című filmmel nyitott és kedden már egy Liane Haid-filmmel lepi meg a közönséget. A „Leányok a vásáron” izgalmas erkölcs-dráma, amelynek másik főszerepét Ossi Oswald játssza. Az Ufa és a Corvin Magda Schneider bájos filmjével, az „Amor pórón” című vígjátékkal nyitott nagy sikerrel.

A Royal-filmszínházban is megkezdődött a szezon. A Royal Apollo díszesen átalakítva nyit meg szombaton, nagyon kényelmes új ülőhelyekkel. A „Fenevadak” kitűnő megnyitó film, amelyben Anita Page játssza a főszerepet. Ugyancsak szombaton adott premieret a Forum is, amelynek új filmje a „Légi kikötő” a legizgalmasabb repülőfilmek egyike és főszerepében Richard Barthelmes excellál. A filmet a Décsi-mozi is műsorára tűzte.

Engedélyezett új filmek

Az Országos Mozgóképrvizsgáló Bizottság az elmúlt héten a következő új filmek bemutatását engedélyezte:

„Házi zenelaha” (Warner) hangos vígjáték egy felvonásban, „Pifi” operett 2 felvonásban (Warner), „Vizen szerzett menyasszony” („You said a Mouthful”) 8 felvonásos vígjáték (Warner), „A rádió régen és most” (Ufa) ismeretterjesztő hangosfilm, „Stajer tavak” és a „Dachstein megmészása” ismeretterjesztő filmek (Kovács Emil-Selenophon filmgyár), „Ez az a ritmusok” (Warner) hangos varieté film 1 felvonásban, „A táncos menyegző” operett (Warner), „Gurul a dollár” operett (Warner), „Két boldog nap” (Zwei glückliche Tage) 8 felvonásos vígjáték (Oslo), „Árvák a viharban” (Les deux orphelins) 9 felvonásos dráma (Pathé-Pless).

Csak 16 éven felüliek részére engedélyezte az Országos Mozgóképrvizsgáló Bizottság a következő két filmet: „Panoptikum” (Wax Museum) 8 felvonásos dráma (Warner) és „Egy orvos vallomása” (Bondage) 7 felvonásos dráma (fox).

A LEGDÍVATOSABB SLÁGER: egy skót induló, amelyet rövidesen a pesti zenekarok is játszani fognak s amely nálunk is olyan népszerű lesz, mint a nagy külföldi városokban. Ez a skót-nars egy nemzetközi pályázat első díját nyerte és ezt énekelni Ann Ondra, a „Szoknyás reginetti” című filmben, — pikáns skót uniformisában.

KÉT SZTÁR EGY FILMBEN. A Metro-Goldwyn-Mayer-gyár a jövő szezonban is követni fogja azt az elvét, hogy egy film igazi sikeréhez legalább két sztár szükséges. Így került össze már a szezon első igazi sztár-filmjében, két világhíresség, Greta Garbo és Clark Gable, az új Valentino, „Susan Lenox tündök- lése és bukása” a címe ennek az új filmnek, asszonyi karrier-regény, amelyben Garbo ismét új oldaláról mutatkozik be. A filmet legközelebb mutatja be a Kamara-mozgosház és a Rádus-Metro filmpalota.

JAN KIEPURA ÚJ FILMJE. A „Dalol a mámor!” című színművet, amelyben a világhírű tenorista nemcsak remekül játszik, de tudásának lejavát adja az ének kedvelőinek is, e héten mutatja be a színház- renek a Pátria-filmvállalat. A szakembertől az új Kiepura-filmről a jelenvalók megállapították, hogy az idej szezon egyik legnagyobb művészi eseménye lesz. A film előtt Dolly Haasnak, a bájos német nívónak „A direktor új barátja!” című filmjét mutatták be szintén igen meleg sikerrel.

Szenteleky Kornél halála. Mint Szabadkáról jelelték, Szenteleky Kornél ósziávi orvos hosszas szenvedés után vasárnap 40 éves korában meghalt. Szenteleky még Kiss József idejében a Hétfőben lént fel versével és az utolsó évében a megszállt Délvidék magyar irodalmának a vezére volt. Szerkesztette a Szabadkán megjelenő „Klonya” című irodalmi folyóiratot és sokat tett a délvidéki magyarság kultúrájáért. Halála osztályán részvélet kelt.

A Bethlen-téri színpad új szezonja. A Bethlen-téri színpad szeptember 7-én mutatja be Gellért Lajos és Szántó Dénes „Nagy riport” c. darabját, melynek zenéjét Polgár Tibor szerlette. A darab a szerzők megjelölése szerint „Ujsághír” 7 fejezetben, amelynek központjában egy fiatal újságíró hatalmas egyéni riportíróvá válik. A darab keretében a pesti élet érdekes típusai vonulnak fel mulatságos és izgalmas változatokban.

A Komédia szombaton nyit. A „Komédia Orfeum” ezúton „Komédia Kabaré” néven nyitlik meg és két vezető komikus Salamon és Steinhart. Az első műsort a „Ki alszik nyáron?” című 12 részes bohózatrevü tölti ki, melynek keretében a népszerű Solti Hermin és a Berlinből hazatért Dersóly László is fellépnek. Dékelyi Róbert, Mende Klári, Kerékgyártó Oly és Zombori Zoltán tszjai még a kitűnő együttesnek. A mensóli műsor iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg annál is inkább, mert a Komédia Kabaré filléres hely- árai még a kis mozik helyarállás is olcsóbb.

Szombaton (28-án) szenzációs megnyitó műsor a
Komédiában
SALAMON és STEINHART
felléptével
Ki alszik nyáron?
óriási bohózat revü 12 részben. SOLTI HERMIN
ragyogó új kupaikkal. Új helysarak! 60 fillérről
P. 2.80. Telefon 18-0-20. Jegyzéptár csütörtökig.

Elopták Grossmann 47.000 pengőjét

Ez a rendőrség véleménye a titokzatos bűnyűben, amely vasárnap szenzációs fordulatot vett

A tragikus sorsú Grossmann Adolf 47.000 pengőjének titokzatos eltűnése ügyében szombaton este az volt a helyzet, hogy a rendőrség befejezi a nyomozást és az eredménytelen kutatás aktáit hétfőn *lemásolva* átteszi az ügyészségre. Vasárnap délelőtt azonban rendkívül érdekes fejlemények adódtak, amelyek megváltoztatták a helyzetet és újirányú nyomozás megindítását tették szükségessé.

Vasárnap az esti órákban mindjobban domborodott ki az a vélemény, hogy az eltűnt 47.000 pengőt egy eddig ismeretlen ember vette el, aki különböző valuták beszerzését ígérte.

Ez az ember pedig tudva azt, hogy ilyen ügyből kifolyólag — még ha nem is tesz eleget vállalt kötelezettségének — baj nem érheti, elkészítette a rábizott tetemes összeget.

A nyomozás legfrissebb eredményei ugyanis ilyen bűnös manipulációkra engednek következtetni. Minden valószínűség szerint ez volt az oka annak, hogy

a rendőrség új nyomozást rendelt el, amelybe a bűnyűi osztály bevonta a valutacsoport detektívjeit is,

akik már eddig is rendkívül értékes eredményeket produkáltak. Vasárnap délelőtt ebben az ügyben előállították a rendőrségre egy tőzsdébizonyost, aki alaposan gyanúsítható azzal, hogy

ő vállalta magára a külföldi fizetési eszközök beszerzését és ennek a megbízásának ő nem tett eleget.

A rendőrség a legnagyobb súlyt Dénes Béla banktisztviselő, Kalmár Jenő tőzsdés alkalmazottjának vallomására fektette, Dénes azonban annyira zavarosan adta elő a tragikus délelőtti történetét, hogy vallomásából az igazságot csak a szemtanúk egybehangzó vallomásai után lehetett megállapítani. Minden valószínűség szerint megfelel a valóságnak, hogy Dénes vallomása azt összefüggéstelen, mert a kiállott igazságot megzavarták gondolkodóképességét, ennek ellenére a rendőrségnek az a véleménye, hogy

a banktisztviselő jóval többet tud, mint amennyit eddig elmondott.

Ennek bizonyosságát közöljük a következőkkel: elmentmondásokat, amelyek három érdekeltelen tanú egybehangzó vallomásából derült ki.

Mint ismeretes, a szerencsétlen Grossmann Adolf az öngyilkosság előtt az Andrássy-úti Fészek-kávéház terraszán várta Dénes Bélát. Hogy miért, erre a rendőrség sem tudott választ kapni, pedig szerintünk Dénes az egyetlen, aki felvilágosítást tudna adni arról, hogy

Grossmann miért keresett a halálban menedéket.

Grossmann Adolf utolsó délelőttiéről különben a Fészek-kávéház tulajdonosa, Propper Márton és két pincér, Spitzer Adolf főpincér, valamint Haecsek Sándor a következő rendkívül érdekes vallomást tették a főkapitányságon:

— Grossmann Adolf — vallották mindhárom — reggel háromnegyed hét órakor érkezett a kávéház terraszára, ahol nyugodtan megitta szokásos kávéját, majd a reggeli lapokat olvasta el. Negyed nyolckor felment Reissnerékhez, ahol azonban nem találta otthon Reissnert, az épület tulajdonosát, hanem annak fiával, Reissner Pállal beszélt. Hogy mi volt ez az utolsó beszélgetés, az sem került nyilvánosságra.

— Grossmann Adolf — folytatták vallomásukat — néhány percnél tovább után ismét visszatért a kávéházba, ahol szinte percenként vette elő óráját, újságjából állandóan feltekintett, mint aki vár valakit. Nyolc óra tájban a tragikus sorsú ember ismét felment Reissnerékhez, ahonnan kedvetlenül tért vissza. Fél-tíz óra tájban megjelent a kávéházban Dénes Béla, aki csendes beszélgetésbe mélyedt Grossmannal. Úgy látszik, órá várt az öngyilkos tőzsdés.

— A beszélgetés csak néhány pillanatig tartott. Utána Grossmann izgatottan felállt asztalától és ismét felment, illetve lifttel felvitette magát az épület harmadik emeletére, ahonnan az udvarra vetette magát.

— Grossmann távozása után Dénes is fizetett és ugyancsak az épület felé vette útját, majd mintha valami hirtelen eszébe jutott volna, két-három lépést ugorva, igyekezett a harmadik emelet felé. Mire azonban felért, Grossmann akkor már holtan hevert a ház udvarán.

— Az öngyilkosság után Dénes izgatottan jelent meg ismét a kávéházban és a Fészek tulajdonosától azzal kért öt pengőt kölcsön, hogy tudatni akarja a szerencsétlen ember hozzátartozóit a tragédiáról. Propper kávéházban természetesen nyomban eleget tett a kérésnek, de később kiderült, hogy Dénes nem Grossmann hozzátartozóihoz autózott, hanem főnökét, Kalmár Jenőt értesítette az öngyilkosságról.

A rendőrség most elsősorban arra vonatkozólag hallgatja ki újból Dénest, hogy miért tartotta olyan sürgősnek előbb főnökét értesíteni az öngyilkosságról és milyen üzenettel érkezett Grossmannhoz, amely után a tőzsdés öngyilkosságot követett el.

Benczés Tibor.

Sternberg

királyi udvari
hangszergyár
VII., Rákóczi-út 60
(Saját palota)

Az ország legnagyobb hangszeripari vállalata, Európa legszebb rádióterme.

GRAMOFÓN

Electro Hungaria P. G. E. —
Eredeti angol hordozható, melyben 10 lemez vihető P. 80.-

Nagy, 25 cm-es, duplaoldalú

lemez 68 fillér 100

STANDARD, TELEFONGYÁR, ORION, PHILIPS, AMERIKAI R. C. A. VICTOR hivatalos árusítása

RÁDIO külföldi vevő 3-lámpás (2+1) P. 72.-

Hang-erősítő berendezések

kiállításokra, vendéglőkbe, sportpályákra stb.

jelentést a főkapitányságon. előadta, hogy a feljelentő panaszában előadta, hogy az Artista Egyesület klubhelyiségének bérét már 1933 március 1 óta nem fizette ki. Az április óra járó lakbérrel is adós maradt és a két-hónapi lakbér nem fizetés miatt a bérház tulajdonosa, Szilas Nándor 1933 április 12-én 111.143—1933. szám alatt behajtási pert tett folyamatba ellenük, majd pedig május hó 13-án 536.622—933. szám alatt bér nem fizetés miatt 1933 augusztus 1-re rendkívüli felmondással élt, mert az egyesület májustól augusztus 1-ig terjedő időre egyetlen fillér lakbért sem fizetett.

A feljelentés továbbiakban előadja, hogy a május 22-én létesített megállapodást megelőző időben az MAE ellen több hitelező is vezetett végrehajtást. Amennyiben ezek az állítások valónak bizonyulnak, nyilvánvaló, hogy amikor Sándor József elnök az 1500 pengőt felvette és a ruhatári bérletet a 1934 szeptember 31-ig kiadta, tudta, hogy a szerződésben vállalt kötelezettségének nem tud eleget tenni, mert ellene kilakoltatási eljárás van folyamatban. A rendőrség a feltűnő feljelentés alapján megindította a vizsgálatot, tudomásunk szerint az 1500 pengő bérösszeg visszafizetésére polgári pert is indítottak ellenük, amelyek tárgyalását már augusztus 30-ra tűzték ki.

Látogassa meg az ózsi

PRÁGAI NEMZETKÖZI 1933 ÁRUMINTAVÁSÁRT
szepember 5-10 az összes termelői ágag reprezentatív kiállítását.

Ingyen vizum, 33% kedvezmény a magyar és 50% a csehszlovák vasutakon. Igazolványok és felvilágosítások: Magyar-Csehszlovák Kereskedelmi Kamarák, Budapest, VI. ker., Andrássy-út 12. (Tel. 231-71) és az összes budapesti és vidéki MAV menetjegyjirokban. Váráigazolványok ra P. 4.-

Katonai díszpompával temették el a tragikus sorsú Guttman Dénest

Vasárnap délelőtt temették a rákoskeresztúri izraelita temetőben a Bercsényi tüzérezred tragikus végű fiatal önkéntesét, Guttman Dénest, akit egy súlyos tüdőrákosi rákos gyakorlótérben halálragzózott.

Óriási tömeg kísérte utójára a fiatal önkéntest; a rokonságon kívül nagyszámú ismerős barát, sportársai és az első számú tüzérezred kivezényelt díszszakasza. Egyszerű fekete fakoporsóban, virágok százaitól borítva volt feiravatalozva Guttman Dénes. A koporsó fedelére erősítették a tragikus végű önkéntes rohamisasakját. Két oldalt négy-négy rohamisasakos tüzér állott feszes vigyázz-állásban.

Negyed tizenegy órakor kezdődött a gyászszertartás Abrakámszón főként és Grossmann Bernát rabbi vezetésével. Hangos zokogás töltötte meg a szertartási helyiséget, amikor Grossmann rabbi szavai felhangzottak:

— Megilletdve állunk koporsód előtt Guttman Dénes, te fiatal, 21 éves hási halott. A kötelesség teljesítés mártírja vagy, fiatal életed a kötelesség himnusza! És most az a gyönyörű szent dal egy dissonáns akkorddal tragikus végbe full. Nyugodj békében Guttman Dénes és aludd a jók és igazak örök álmát.

Komor gyászdal hangjai mellett emelte vállára nyolc tüzér katonatársuk koporsóját, elötűk a kivezényelt szakasz díszmenetben haladt. Künn a sírgödörnél a Ferencvárosi Torna Club evezőseinek nevében az egyesület alelnöke, Heller Marcell mondott búcsúszavakat. Közben a nyári napsütésben, halkan, szinte síránkozik a tüzérök kurtje...

A következő pillanatban fiatal, fehéruhas leány egy fiatal embertől és egy másik leánytól támogatva, felájultan vonzolja magát a sírhoz. Vörös szejkfücsököt hajít a hulló rogyók közé és egy arany szalaggal átkötött kis csomagot. Levelek... Egy fiatal tüzérök:

tes levelei... Egy pillanatra a trombitász is megnémul...

Aztán eltűnik a fakoporsó a bársoryos homok alatt, már a rohamisasak sem látszik. Pillanatok múltán virágerdő és koszorúk sokasága borítja a sírt. És amikor már minden koszorú ott pihent a síron, a fehéruhas fiatal leány görcsös zokogással gyönyörű vérvörös rózsákból font koszorút helyeztet el az egyszerű fejfánál. Fehér selyemszalagján egy sző aranyhímzéssel: „Judit.” A trombitász újra elcsuklik, a rohamisasakok alatt könnyes szemek csillognak... Most derült ki, hogy Guttman Dénesnek menyasszonya volt... Csillag Endre.

Harakirit követelt el gyógyít-hatalan betegségé miatt

Vasárnap hajnalban Kispesztén az Üllői-úton egy felmetszett hasú férfit találtak. Az öngyilkost Szabadi Istvánnak hívják, aki tettét gyógyíthatatlan betegségé miatt követte el. Életveszélyes állapotban a Rókus-kórházba szállították.

A bolgár király fogadta Mussolinit

Rómából jelentik: Boris bolgár király vasárnap kihallgatáson fogadta Mussolini miniszterelnököt.

Emberről támadott meg a görény

Biró Ferenc csepeli lakos tyúkjait napok óta pusztította a görény. Biró vasárnap reggel lesbeállt, de pörüljárt, mert a görény nekigrott és arcán, nyakán úgy összemarta, hogy a mentőknek kellett kórházba szállítani.

Bűnvádi feljelentést tettek a főkapitányságon a Magyarországi Artista Egyesület ellen

Sándor József a MAE elnöke 1500 pengőt vett át ruhatári bérlet fejében, amikor bérnemfizetés miatt már megindult ellenük a kilakoltatási eljárás

Szinte hihetetlennek látszó ügyben tettek feljelentést a főkapitányság bűnyűi osztályán a Magyarországi Artista Egyesület, illetve annak elnöke Sándor József ellen. A panasztevő özvegy Jónás Ferencné ruhatár-bérlő, aki rokonnaitól szinte pengőként kapta kölcsön azt az ezerötzáz pengőt, amellyel megélhetést akart magának biztosítani és amely összeget Sándor Józsefnek fizette le, hogy ezzel az Artista Egyesület ruhatárát egy éves időtartamra magának biztosítsa.

A szerencsétlen, utolsó filléréből kifosztott asszony feljelentésében megdöbbentő adatokat sorol fel, amelyek ha igaznak bizonyulnak, nemcsak a rendőri nyomozást, de a legszigorúbb belügyminiszteri vizsgálatot kell, hogy vonják maguk után.

Jónás Ferencné elmondja, hogy az Artista Egyesület elnöke május 22-én bérebeadta részére a MAE Andrássy-út 61. számú házában lévő klubhelyiségének ruhatári bérletét azzal, hogy 1933 június elsejétől 1934 szeptember 31-ig terjedő időre a bérletért 1500 pengő bérösszeget fizet. Az özvegyasszony ennek a kötelezettségének a kezei között lévő

és Sándor József által aláírt nyugták bizonyossága szerint eleget is tett. Az Artista Egyesület azonban bér nem fizetés miatt augusztus 1-én kilakoltatták. Erről különben értesítették Jónásné azzal a kéréssel, hogy várjon néhány napig türelemmel, amíg új helyiségbe költöznek, ahol azután a ruhatárát a szerződés szerint természetesen át is veheti.

A ruhatár-bérlő azonban hiába várta az értesítést. Augusztus elején Jónásné arról értesült, hogy augusztus 12-én ismét megnyílik a Magyarországi Artista Egyesület klubja. Természetesen találta, hogy a ruhatári bérlet az övé és ezért a megnyitás napján alkalmazottjaival megjelent a Nagymező-ú. 22—24. számú házában lévő új helyiségben, hogy a bérletet ávegye. Legnagyobb megdöbbenésükre az Egyesület elnökségének megbízottja azzal utasította el a kérés teljesítését, hogy az elnökség időközben másképpen intézkedett.

Jónás Ferencné az elutasítás után ügyvédje, Steinhaus Ernő dr. útján felszólította az Egyesület elnökét, hogy kötelezettségének tegyen eleget. Ez a felszólítás eredménytelen maradt és ezután tettek meg a bűnvádi fel-

Szénási Sándor szövetei és selymei

FENYVES-árakon
Kálvin tér 7

HÍREK

Végre a MAV is belátta, hogy...

A Magyar Hétfő évek óta harcol azért az elvért, hogy a MAV deficitje csak úgy csökkenthető, ha a folytonos tarifaemelés és az utazás valóságos megnevezése helyett, főleg tarifacsökkentéssel kedvet csinálnak az embereknek az utazáshoz. A MAV hosszú ideig az egyre növekvő deficitet ugyanolyan arányban felemelt tarifával akarta ellensúlyozni és hosszú évek kellettek ahhoz, amíg az idén végre rájötték, hogy a tarifaemelés a deficitet is emelki. 1933-ban kezdte meg a MAV a felemelt tarifa léptetését és ennek váratlan eredménye az a legközelebbi megjelenő hivatalos jelentés, hogy az elmúlt hónapokban a MAV forgalma rekordívűl módon emelkedett és a MAV deficitje évek óta először csökkent tendenciát mutat. Remélhetőleg a MAV okuk ezekből a tapasztalatokból és tarifapolitikájuk továbbra is a forgalom emelése szempontjából fogja irányítani.

Gyujtogatás nagy tüzet okozott Zsebeházán

Csornáról jelentik: Szombaton nagy tűz pusztított a sopronmegyei Zseboháza községben. Egy közös székteremben Horvát Lajos gabonája kigyulladt és néhány perc múlva valamennyi asztal lángban állott és a felhalmozott gabona elpusztult. A kár tetemes. A tüzet az eddigi megállapítások szerint gyujtogatás okozta. A csendőrség nyomozást indított.

A vasárnapi gyümölcspiac

Kecskemétről jelentik: Vasárnapi piaci árak: Rózsabarnak elsőrendű 30-40, másodrendű 20-25, harmadrendű 10-15; alma: vajalma I. 16-22, II. 8-14; tükoralma I. 18-22, II. 12-15, III. 8-10; körte I. 20-25, II. 8-15; nyári aszáliszilva 20-25, vöröszilva 4-5, doktorszilva 6-8, ringló 4, sárgadinnye 6-12, görögdinnye 6-8, csabagyöngye szőlő 20-25, zöldhob 10-14, zöldpaprika (töltési való) I. 10-14, II. 5-6, keltáposzta feje 2-10, nyárikáposzta 4-8, zeller darabja 4-6, apró 2-3, karfiol 4-25, gyökér 2-6, sárgarépa 2-4, kalarabé 2-6, lók darabja 4-8, paradicsom 3 és fél-4, burgonya, róza 6-8, fehér 4-5. Felhozatal: alma 88, körte 144, nyári aszáliszilva 262, vöröszilva 300, doktorszilva 25, dinnye 90, zöldpaprika 200, paradicsom 120 métermáza.

Nagykőrösi piaci árak a következők voltak: Körte, nagy 16, apró 3-5, rétesalma 18-20, nyári alma 8-35, vöröszilva 2-4, ringló 6-8, nyári aszáliszilva 12-14, csabagyöngye 30-32, görögdinnye 3, sárgadinnye 10-14, elteni való uborka 16-20, salátauborka 5, paradicsom 3-4, zöldpaprika 8-10.

Felhozatal: körte 50, alma 170, szilva 1900, görögdinnye 320, sárgadinnye 230, uborka 198, paradicsom 200, zöldpaprika 18 mázsa. A kereslet lanyha. Felszállítás augusztus 19-én 31 vagón, ebből 17 vagón ment külföldre.

Házasság. Jossua Richárd, a Magyarországon megtelepedett nagyiparos, Mészáros Paulettal a napokban tartotta esküvőjét. Tanuk voltak a budapesti spanyol konzul, Senor Jose Gallart y Girbal, Metzler Jenő, a Mokrát a lelkész-vezérigazgatója, thurzóházyai dr. Eischer Vilmos ügyvéd, dr. Vajkai Nándor bankár.

Virágh Zsuzsanna, B. Virágh Géának, a Független Budapest főszerkesztőjének leánya és Schächter Miklós házasságát kötötték. (Mindem külön értesítés helyett.)

Betörők a villában. A vasárnapra virradó éjjel betörtek dr. Kubányi Kornél belügyminiszteri előadónak Tétényi-út 10. szám alatt levő lakásába. Az ismeretlen betörők különböző fehérneműt és ezüstneműt zsákmányoltak. A rendőrség keresi őket.

Halálország. Erdős Bertalan dr. nyiregyházi ügyvéd Budapestben 68 éves korában elhunyt. Erdős dr. egész a legutóbbi időig tevékeny részt vett Nyiregyháza és Szabolcs megye közeletében. 30 évig tartja volt Nyiregyháza képviselőtestületének és szabolcsmegyei törvényhatósági bizottsági tag is volt. Egyik vezetője volt a szabolcsi független kisgazdapártnak, ügyvése a Kiskereskedők Egyesületének. Nagy részét mellett temették el dr. Erdős Bertalan csütörtök délután Nyiregyházán. A sírnál a nyiregyházi ügyvédi kamara részéről dr. Schön Viktor, a kamara alelnöke, a független kisgazdapárt nevében dr. K. Nánássy István ügyvéd, a párt elnöke és a Kiskereskedők Egyesülete búcsúztatta. Az elhunytban dr. Erdős László, a Magyar Hétfő munkatársa édesapját gyászolja.

Nyeralásból hazajöttem

Első dolgom — DITRICHSTEIN

T. 416-55 54 és 53. Kertész-utca 27.

Hárman ugrottak vasárnap a Dunába. Vasárnap délelőtt hárman ugrottak a Dunába és pedig Kis Teréz 26 éves varrónő a Lánc-hídról, Weil Margit 19 éves háztartásbeli a Ferenc József rakpartnál és Szabó Lajos 21 éves cipész a Margit hídról. A rendőrség du-nai motoros mentőosztaga mindhármukat kimentette. A mentők a Rókus-kórházba szállították őket.

FÉNYLŐ ORR.

A legszebb női arcot is elcsufítja, ha az orr fénylik. Kitudó szolgálatot tesz ilyen esetben az arc részleges szirtalanításánál éjjeli használatra vagy nappal puder alá alkalmazva a Sulfamyl kénes krém.

GUMIT vegyen az újonnan megnyitott speciális szaküzletben. GUMI FORRÁS, Erzsébet-körút 8. (Palace mozgó mellett). Friss árul! Versenyárak!!! Legjobb minőség! Ujdonságok! Tegyen saját érdekében próbavételt.

KÜLFÖLDI megbízásból készpénzt házhoz jövek férfi ruhákért, fehéreműekért, cipőért, Springer, Ap-ród-utca 10 (Széchenyi-terület) üzlet.

Vasárnap befejeződött a vizsgálat az IBUSZ-Trettina-ügyben

— Tudósítás eleje a 3-ik oldalon. —

Vasárnap virradó éjjel tanulmányozta át a szombaton késő este megérkező Fabinyi kereskedelmiügyi miniszter a neki írásban átadott vizsgálat eredményét. Mint ismeretes, Fabinyi megérkezésekor az üzég-íróknak kijelentette, hogy csak a határon értesült az egész ügyről és ezért fogott hozzá még szombat éjjel annak átvizsgálásához.

Eleinte úgy volt, hogy még a vasárnap folyamán közléseket a hivatalos jelentést, de miután annak anyagát a kereskedelmi miniszter még bemutatja a miniszterelnöknek is, a hivatalos jelentés publikálása hétfőn délre maradt.

Megbízható információk szerint a vizsgálat hitelesen megállapította a tanukihallgatásokból, az IBUSZ vezetőinek meghallgatásából és az írásbeli bizonyítékok alapján mindenekezt azt, hogy

a Kiszgazdapárt tudta nélkül Trettina a Turchányitól megszerzett levél és bizonyos fotográfiai felmutatása segítségével nem kölcsön, hanem adományképpen kérte és kapta a szóbanforgó összegeket. Trettina hangsúlyozta, hogy a pénznek kézhezvétele ellenében tompítani fogja a rendelkezésre álló lapok hangját, elintézi, hogy Turchányi Egon és a Kiszgazdapárt a hivatalos vizsgálat befejezése után a parlamentben újabb akcióbá nem fog.

Tasnády-Szücs András határozottan kijelentette, hogy az egész pénzügyi manőver az IBUSZ számlájára és nem az ő magán-kölcsönként jött létre. Az IBUSZ azzal vé-

dekezett, hogy neki érdekében állott a parlamenti szünet alatt minden újabb akciót megakadályozni, amely esetleg a közvéleményt is befolyásolhatta volna és kedvezőtlen hatással lett volna a folyamatban levő hivatalos vizsgálatra is.

A kormány — értesülésünk szerint, — nemcsak a hivatalos vizsgálat eredményét teszi közzé, de pontosan megállapítja, hogy

utasította az IBUSZ-t, indítasson „fodorlatos család gyanújának fennforgása” címén eljárást Trettina Jenő ellen, de kijelenti a kormány a közleményben azt is, hogy az IBUSZ illetékes tényezőivel szemben is levonja mindazokat a konzekvenciákat, amelyek az ügygel kapcsolatban szükségessé válnak.

Megállapítja a kormány, hogy az IBUSZ ellen már régebben folyó vizsgálat az óriási anyag miatt még hónapokig fog eltartani.

Ennek a vizsgálatnak célja megállapítani, hogy az IBUSZ-nál elhelyezett állami pénzeket megfelelően kezelték-e?

A kormány deklarációja kiterjeszkedik arra is, hogy a folyamatban levő vizsgálatot összekapcsolja a most lefolytatott és befejezett vizsgálatokkal és a szükséges további konzekvenciákat a teljes vizsgálat befejezése után újból le fogja vonni.

Értesülésünk szerint illetékes tényezők között a mai nap folyamán olyirányú tárgyalások is folytak, hogy a Trettina-ügy kapcsán a kormány meggyorsítja azokat az intézkedéseket, amelyeket a zugsajtó és a hirdetési ügyek elfajulása ellen már régebben is tenni szándékozott.

Dollfuss és Mussolini tanácskozása Középeurópa megmentéséről

Rómából jelentik: Hivatalosan jelentik: Dollfuss szövetségi kancellár délután 6 óra körül megérkezett a rimini-i repülőtérre, ahol Suvich külügyi államtitkár fogadta. Az osztrák kancellár azután folytatta útját Riceionéba. Első találkozás az olasz kormányfővel este a Grand Hotelben történt meg. Ez a megbeszélés másfél óra hosszat tartott.

A Grand Hotelben tartott első megbeszélést vasárnap újabb tanácskozás követte Mussolini és Dollfuss között. Ezen a megbeszélésen a két államférfi behatóan megvitatta a politikai helyzetet általában és Ausztriát külön-külön. Mussolini részletesen kifejtette, mi Olaszország felfogása Ausztria jövőjét, a Duna-probléma egészét és ama további kérdéseket illetően, amelyeket csak a négyhatalmi egyezmény funkcionálásával lehet megoldani.

Dollfuss szövetségi kancellár ismertette Ausztria bel- és külpolitikai helyzetét.

A kancellár Ausztria függetlenségének alapveteléből indult ki

és kijelentette, hogy ennek az alapvető tételnek figyelembevételével a béke politikáját kívánja üzni és

együttműködést keres minden szomszéd országgal, különösképpen Olaszországgal és Magyarországgal,

de Németországgal is, mihelyt ez lehetővé válik. Mussolini és Dollfuss tanácskozása végén megállapította, hogy a megbeszéltek kérdése tekintetében nézeteik tökéletesen egyeznek.

A biztosítótársaság nem fizet az összetört autó után

A Duna-kekszgyár tanulságos esete a Generálival

A biztosítótársaságok az utóbbi időben élénk propagandát folytatnak az autók biztosítása érdekében. Állandóan azt hangoztatják, hogy a legnagyobb könnyelműség biztosítatlan autóból ülni, hogy azonban a gyakorlatban mit ér az autók biztosítása, azt legjobban bizonyítja a Duna-kekszgyár esete a Generálival. A kekszgyár ugyanis biztosította három autóját, két teherautót és egy luxus Chrysler-kocsit a Triesti Általános Biztosító Társulat égisze alatt működő Első Általános Baleset és Kárbiztosító Társaságnál. A kötvény szerint a gyár évi 2028.82 pengő biztosítási díjat fizet. A díjat azért állapították meg ilyen magas összegben, mert a biztosítótársaság a Chrysler-luxuskocsit 18.000 pengő értékre becsülte, holott a gyár csak 12.000 pengőért vette a kocsit.

Még a múlt év októberében ezzel a luxusautóval baj történt. Heves megyében, a poroszlok országúton az autót baleset érte, aminek következtében teljesen összetört és használhatatlanná vált. Az autó utasai: Lederer vezérigazgató és a társaságban levő három

személy, valamint az autó sofőre, Kanyar János súlyos és egész életre nyomot hagyó sérüléseket szenvedtek és hónapokig álltak kezelés alatt. A biztosítás értelmében az autó utasai baleset ellen is biztosítva voltak személyenként 5000 pengőre, több személy esetén 20.000 pengőre. A Generálison azonban a kekszgyár nem kis meglepetésére a baleset bejelentése után egyszerűen nem volt hajlandó fizetni sem az utasok balesete után, sem pedig az összetört kocsitért...

Most már hónapok óta folyik a vita a gyár és a biztosítótársaság között és az összetört luxuskocsit még ma is ott áll hasznavehetetlen állapotban a gyár garázsában. A biztosítótársaság többszöri érélyes felszólítás után csak arra mutatkozott hajlandónak, hogy megajátolja a kocsit. A Generálison részéről, megjelent a kekszgyárban az egyik igazgató és kijelentette, hogy például az első tengelyt, amely két helyen van eltörve, autógépheztesse meg lehet javítani és a többi eltört részt is meg lehet forrasztani. Az összes javítási munkákért a biztosítótársaság 2500

A Balatoni Rivierán,

Csopak-Alsóörsön, regényes, klimatikus fekvésben, állandó lakóhelynek is kiválóan alkalmas, 200 négyzetméteres parcellák potomocsón, 4 pengőtől, részletek Szécsavas (alkalikus, vasas) gyógyforrások, strandfürdők. Legelőssé megélhetés. Kedvezményes fixáru építkezés testvérvállalatunk, a „Centrum” Házépítő-Vállalat útján. (Télen-nyáron lakható masszív ház, minden mellékkeliséggel, forráskúttal, már 2500 pengőért!) Díjtalan prospektus. Helyek igazgató parcellázó vállalat, Horvá Miklós-út 15. (693-01.) Helyszíni felvilágosítás csopaki vasútállomáson.

pengőt hajlandó lett volna kiutalni. A Duna-kekszgyár már bele is ment volna ebbe a megoldásba, de csak azzal a feltétellel, ha a Generálison igazgatója maga is beleül az első próbában az illyképpen megjavított kocsi. Ezen aztán megdől a megegyezés.

A tanulságos eset mindenesetre azt bizonyítja, hogy egyes biztosítótársaságoknál mennyire érdemes biztosítani az autót...

Felhős, meleg idő

A Meteorológiai Intézet jelenti augusztus hó 20-án délelőtt:

Délelről tovább tart a száraz, meleg idő. Északkelet felől pedig változó, hűvös időjárás uralkodik. Sőt a hűvösség dél és délkelet felé terjedkezőben van. Különösen Csehország környékén és Délnémetországban vannak esők és zivatarok.

Hazánkban az éjjel folyamán az északi részeken megnövekedett a felhőzet és a Dunánél északi felében már kisebb zivataros esők is hulltak. A hőmérséklet az éjjeli órákban a 15-18 Celsius-fokig szállott le.

Budapesten, augusztus 20-án délelőtt a hőmérséklet 29 Celsius fok. A tengerszintre átszámított légnyomás 758 milliméter, süllyedő irányzatú.

Várható időjárás a következő 24 órára: Meleg idő, nyugati légáramlás, változó felhőzet. Egyes helyeken (főleg nyugaton és északon) kisebb zivataros esők.

Távlatbi kilátások: Egy-két nap múlva hő-süllyedés.

Szégyentáblát akartak akasztani az öngyilkos gyári munkáslány nyakába

K. Ilona gyári munkáslány az elmúlt héten a Drasche téglagyár területén levő nagy vízes gödörbe fojtotta magát. Vasárnap jelentkezett édesapja a főkapitányságon és elmondta, hogy lánya azért követte el az öngyilkosságot, mert a Liebig-féle textilgyárban, ahol alkalmazásban volt, lopással gyanúsították és a művezető szégyentáblát akart a nyakába akasztani, holott nem követett el lopást. A rendőrség megindította a nyomozást, hogy a szerencsétlen leány öngyilkosságaért terhel-e valakit felelősség.

Halálosvégű kerékpár-baleset Rákospalotán

Simon Lajos tisztviselő Rákospalotán kerékpárjával behorogott egy lovaskocsiba és oly szerencsétlenül esett le, hogy a megkocsirodt lovak keresztülmertek rajta. A Károlyi-kórházba szállították, azonban az operációs asztalon meghalt.

Gömbös miniszterelnök Vécés díszpolgára. Vécés község képviselőtestülete Szent István napján rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen vitéz jakfi Gombós Gyula miniszterelnököt egyhangú lelkesedéssel díszpolgárrá választották.

Házasság. Spitzer Jánosnak, az Aurora-Nyomda tulajdonosának leánya, Klári és Danberg Jenő, a Central Országos Hírlap- és Könyvterjesztő Vállalat társtulajdonosa, vasárnap házasságot kötöttek. Az esküvőn nagyszámú közönség vett részt.

Sikkasztó adóügyi jégző. Szállási Miklós 26 éves magánhivatalnok, aki múlt év decembe végén Mendén adóügyi jégző volt, a rendőrség vasárnap sikkasztás miatt letartóztatta. Szállási több gazdától összesen 1700 pengőt vett fel azzal, hogy adóügyeket elintézi és a pénzt részükre befizeti. Miután időközben Budapestre, a Magyar-utca 27. számú házába költözött és a pénzt sem az adóhivatalba, sem a gazdáknak meg nem fizette, ezek feljelentették a budapesti főkapitányságon.

Báró Vay főispán családjaival tutaion végigjárja a Tiszét. Debreceből jelentik telefonon: Báró Vay László főispán tutajt ácsoltott és arra három kabint épített. A főispán feleségével és gyermekeivel ezen a tutaion végigjárja a Tiszét. Záhonytól indultak el és vasárnap már Tiszacségerre érkeztek. A főispán útjának végéülja Szeged, ahová valószínűleg 25-én érkezik.

EIN PREIS
EIN MANN!
Ferencváros –
Hungária
november 5-én
jobb üzlet?

A MAGYAR HÉTFO

SPORTMELLÉKLETE

Szent-Jobb
napján
balkézze
dolgoznak
a budai
atléták?

Nagyszerű játékkal fölényesen győzött a Ferencváros

Ferencváros—Kinizsi 8:1 (3:1)

Szűcszámú néző előtt játszotta le a Ferencváros harmadik romániai mérkőzését. A szombati váratlan vereség úgylátszik kissé magához térítette a Ferencvárost, mert a Kinizsi elleni mérkőzésen már rá sem lehetett ismerni a zöld-fehérekre. A csapat minden tagja nagy ambícióval feküdt a küzdelembe és így a Ferencváros győzelme egy pillanatra sem volt kétséges. A csapat legjobb része a csatársor volt, amely Sárosi irányítása mellett nagyvonalú és főleg gólképes játékot mutatott.

A Ferencváros már az első percekben hatalmas offenzívát indít a Kinizsi kapuja ellen, de a jól működő román védelem visszaveri a Ferencváros támadásait. Az állandó fölény azonban teljesen felőrli a Kinizsi védelmét, úgy hogy félidőben már 3:1 arányban vezetnek a zöld-fehérek. Szünet után már teljesen a Ferencváros uralja a mezőnyt és szinte perccenként éri el a szebbnél-szebb gólok. A közönség lelkesen ünnepele a magyar csapatot, amely nagyszerű játékával alaposan revansot vett szombati vereségéért.

Végre győzött a III. kerület.

A III. kerület sorra szenvedte el németországi túráján a vereségeket. Vasárnap Geraiban játszott a kerület és 4:2-re győzött.

Mi van a Fedett Uszoda mögött?

Nem kellett azért mindjárt a legrosszabbra gondolni. Nem a Fedett Uszodával van baj. Az pontosan megfelel a hivatásának és szolgálja azt a célt, amelynek szánták. Menjünk azonban egy lépéssel tovább a fedett uszodán, amelyet joggal csodálnak meg a külföldiek, akik idejönnek. Csak hogy baj van az az egyetlen lépéssel is, amelyet a fedett uszodán túl akarunk tenni. Egyenesen megdöbben, hogy nem lehet. A Margitszigeten, amellyel szívesen kérdezzük a külföldiek előtt, azért nem lehet a fedett uszoda északi oldalán egy lépést sem tenni, mert ott egy teljesen gondozatlan, gazzal benőtt, egy sor kukoricával és néhány napraforgóval tarkított szemétdomb terül el. A fedett uszoda ablakán, ha kinézünk, akkor a legijesztőbb látvány tárul elénk. A homokbuckák aljában olyan a helyzet, hogy annak részletezésétől a jó ízlésre való hivatkozással el kell tekinteni. A szigetiek mondják, hogy ez a személerakodóhely. Sőt annál is több. Istállók vannak ott és mint mondják, innen indulnak el körüjükra az éj leple alatt a patkányok. Emiatt a szeméttel miatt kell a fedett uszodának kétségbeesett küzdelemet folytatnia és védekeznie az ellen, hogy a rovarok ne lepják el a ragyogóan izzó uszodát.

Nem is mertük hinni, hogy a szigeten ilyen elhanyagolt terület legyen. Legkevesebb azonban azt, hogy ezt a területet éppen a sziget legnagyobb intézménye előtt hagyják virulni. Vajon nincs senki, aki a Közmunkák Tanácsának a figyelmét erre a lehetetlen állapotra felhívja? Hol vannak a köz- és magántanácsadók? Hogy tetszett mondani...? Hogy a sziget a Közmunkák Tanácsa? Az más! Most már értjük! Akkor valóban nincs, aki megmondja!...

Az Admira a vasárnapi bajnoki mérkőzés során 4:3-ra legyőzte a Rapidot, félidőben még 2:1-re vezetett a Rapid.

Az FTC vízipólócsapata 3:2-re győzött Szegeden a SZUE ellen.

A szegedi Vasutasok 5:1 (3:1) arányban legyőzték a budapesti MÁV Előre csapatát.

A Budai 11 vasárnap is döntetlenül játszott Dortmundban. A budai csapat 4:4-es döntetlent ért el az Alemannia ellen.

Horthy Miklós avatta fel a ceglédi új versenyszudát

Vasárnap délután avatták fel az 50 m-es sportuszodát, melynek artézi vize 34 fokos vízzel látja el a medencét. Kádár dr. főmérnök adta át az uszodát Sárkány dr. polgármesternek, majd pedig ifj. vitéz Horthy Miklós, a MUSZ elnöke avatta fel szép beszéddel. A MUSZ vezetőségéből ott volt még vitéz Bély Alajos alelnök.

A felavató ünnep után uszóverseny rendeztek, melynek főbb eredményei a következők: 100 m-es gyorsúszás: 1. Kánási MAC 1:04 mp., 200 m-es gyorsúszás: 1. Körösi MUE 2:29.8 mp., 800 m-es gyorsúszás: 1. Győji UTE 11:29.8 mp., 200 m-es ifj. mellúszás: 1. Gyulai MAC 3:09.6 mp., 100 m-es ifj. hátúszás: 1. Brém MAC 1:21.6 mp., 100 m-es hályg gyorsúszás: 1. Csányi FTC 1:24 mp., Vízipólómérkőzés: MAC—Budapesti vegyes 7:1 (3:1).

A MAC nyerte a Szent István díjat

A BBTE atlétái tünnetőleg távolmaradtak a versenytől

Az osztrák Langmayer felbukott a gáton Bódosy harmadik lett

A magyar atlétikai bajnokságok második napja kellemetlen meglepetést hozott azok számára, akik az első napi pompás eredményeken felbuzdulva, siettek a BSZKRT-pályára, hogy tanúi legyenek a második bajnoki nap küzdelmeinek. Az első nap puskaporos hangulata után számítani lehetett arra, hogy a második nap izgalmai még fokozódjanak és a Szent István-díj védelméért a két vezető atlétikai egyesületünk a végsőkig menő harcot fog vívni.

Sajnos, ez elmaradt, mert a BBTE versenyzői az egy Késmárky kivételével tünnetőleg távolmaradtak a versenytől és így, ha szép versenyek is voltak, hiányzott az a hangulat, amely a küzdelem, a rivalizálás, a harcot jelentette.

A BBTE távolmaradása nem tett jó szolgálatot az atlétikának. Erről egyébként lapunk más helyén külön foglalkozunk. Feltűnt az is, hogy Moldoványi István dr., a pártatlanságáról és elfogultatlanságáról híres versenybíró a bajnokságok második napján nem látta el ezt a feladatot, sőt meg sem jelent a pályán. Az a hír járja, hogy a kitűnő sportember nem helyesli a klub atlétáinak ilyen tünnető állásfoglalását és ez oka távolmaradásának. Viszont akadtak olyan hangok is, amelyek éppen a szolidaritást látják Moldoványi dr. távolmaradásában.

Maga a verseny abban a pillanatban megszünt a Szent István-díj szempontjából számítani, amikor a 200 m síkfutás startjánál nem jelentek meg a BBTE sprinterei. Ezzel már elintéződött a díj sorsa, mert egy pillanattal sem lehetett vitás, hogy a díjat a MAC griffmadaras atlétái nyerik.

Jóllehet, hogy a Szent István-díj a mutatott formák és elért eredmények alapján aligha lett volna a szigeti atlétáktól elvitatható, azonban

Magyarország bajnokságainak részletes eredménye:

1500 m síkfutás. Bajnok: Szabó Miklós MAC 4 p. 6.4 mp. 2. Albert Törökvs 4 p. 6.8 mp. 3. Govrik BEAC 4 p. 7 mp. Szabót nem volt képes a mezőny erősebben megszorítani. A mezőnyt az utolsó 200 m-ig Govrik vezette. Szabó az utolsó fordulóban még a harmadik helyen fektült, de finisben könnyen győzött három méterrel.

Súlydobás. Bajnok: Darányi József dr. MAC 1449 cm, 2. Csányi TFSC 1426 cm, 3. Soly TFSC 1417 cm. Darányi negyedikre érte el a legjobb eredményét. Az utolsó dobást kihagyja, mert már ez is elég a győzelemhez.

110 m gátfutás. Bajnok: Arany Mihály MAC 16.1 mp. 2. Boross KEAC 16.2 mp. 3. Szabó MNTVE 16.4 mp. A verseny egyik meglepetése Arany győzelme volt. A start csak a harmadik kísérletre sikerült. Hatvan méternél még a favorit Langmayer vezet, de szerencsétlenül gátat dönt és felbukik, mire feladja a versenyt. A bajnoki címért Arany és Boross küzdenek. Az utolsó gátat egyszerre veszik és a jobban finiselő Arany mellszéliséggel győz.

200 m síkfutás. Bajnok: Gerő Gábor MTK 21.9 mp. 2. Nagy MAC 22 mp. 3. Forgács UTE 22.2 mp. Az első stratónál Gyenes kiugrik, de a második már jól sikerült. Gerő és Nagy együtt mennek, míg Forgács hátrább nem képes megismételni tegnapi bravurját. A célegyenesben Gerő szépen megy és egy méterrel biztosan győz.

Magasugrás. Bajnok: Késmárky Kornél BBTE 188 cm, 2. Stumpf 188 cm, 3. Bódosi BEAC. A nap második meglepetése Bódosi harmadik és Stumpf második helye. Bódosi indiszpozícióval küzdött és már a 178 cm-t is

mindenesetre a BBTE lett volna az, amely megnehezítette volna a MAC győzelmét.

Egyébként a MAC kitűnő atléta gárdája teljesen megérdemelten jutott a díj birtokába, mert versenyzői mindvégig szívvel-lélekkel küzdöttek és teljesítményük alapján is méltók a díj védelmére.

A versenyen két osztrák atléta is elindult. Az osztrákok nem sok szerencsével operáltak, mert Langmayer, a gátfutó rekorder a 110 méteres gátfutásban, amelynek egyébként favoritja volt, 60 méternél gátat döntött és elvágódott. Természetesen kénytelen volt feladni a versenyt. A másik osztrák futó, Schindler, a 10.000 méteres versenyben indult. Az osztrák nem tudott se a kitűnően futó győztes Kelenre, sem pedig az újpesti Sárosira veszélyes lenni és így harmadik lett. A negyedik induló, Hevele, feladta a versenyt.

A verseny legnagyobb meglepetése Bódosy gyenge teljesítménye volt. Bizonytalanul kezdett és ez a kezdeti bizonytalanság végig mellette szegődött, úgy hogy a 195 cm-es rekorder 185 cm-es ugrással a vert mezőnyben volt, Késmárky és a feltörő Stumpf megugrották a 188-as magasságot, míg Bódosy 185 cm-nél elvérzett.

A 110-es gát szolgáltatta a második meglepetést. Kovács és Jávor távolmaradása után Boross volt a favorit. A verseny azonban meghazudtolta a papírfórmát. Boross és Arany az utolsó gátig együtt voltak, de aztán a jobban finiselő Arany szakította el a célszalagot.

Gerő jó idővel nyerte a 200-as, Szabó az 1500-ast, Darányi 14.49-el a súlydobást. Remetz 47.54-el végre jó eredménnyel nyerte a diszkoszt, Nagy Géza biztosan győzött a 400-as gáton, míg Duha 50.8 mp-es idővel a 400 méteres bajnokságot szerezte meg a MAC-nak. A hármasugrásban az újpesti Fekete győzött, míg a 10.000 méteresben Kelen lett a bajnok.

csak javítással viszi át. Késmárky és Stumpf küzdenek tovább a bajnokságért, de a 191 cm-es magassággal egyik sem bír. A holtversenyben Késmárky győz és ezzel megszerzi a BBTE egyetlen bajnokságát.

Diszkoszvetés. Bajnok: Remetz József RAC 4754 cm, 2. Donogán MAC 4650 cm, 3. Bácsalmási BEAC 4220 cm. Remetz biztos szákmanya volt a diszkoszvető bajnokság. Úgy látszik, már kiheverte indiszpozícióját. Remetz dobása 4618, 4754, 4674, kl. v. j. v. j.

400 m síkfutás. Bajnok: Duka Gábor MAC 50.8 mp. 2. Köstner DEAC 51.3 mp. 3. Lázár KEAC 514 mp. Dukának sikerült legjobban m-nél már Duka jön előre. Az utolsó helyen a startja. A mezőnyt Köstner vezeti, de 200 fekvő Lázár biztosan megy, de már későn kezd finiselni és így Duka győz két méterrel.

Hármasugrás. Bajnok: Fekete Imre UTE 1377 cm, 2. Dusnoki MAC 1374 cm, 3. Bácsalmási BEAC 1355 cm. Fekete a negyedik és egyben bajnokságot is jelentő ugrásánál megsérült és nem ugrott tovább, de a győzelemhez ez is elég volt.

10.000 m síkfutás. Bajnok: Kelen János Vasas 33 p. 15mp. 2. Sárosi UTE 34 p. 6 mp. 3. Schindler TSGR (Wien) 34 p. 40.2 mp. Hevele is indult, azonban feladta a versenyt. Az osztrák versenyző nem mutatkozott veszélyes ellenfélnek. Kelen több, mint egy körrel lekörözte.

400 m gátfutás. Bajnok: Nagy Géza MAC 55.9 mp. 2. Kertész FTC 57.8 mp., 3. Valentin SOAC 59 mp. A startnál, mint rendesen, úgy most is csütörtököt mondott a start pisztolya, Nagy erősen belefelelszik és könnyen győz. Ideje csak 0.1 mp-el rosszabb az országos rekordnál, amit ugyancsak ő tart.

tagjai, valamint a Filharmoniai Társaság zenekara szerepeltek. A hangverseny hangzó-ronkon közvetítették a távolabb fekvő olcsóbb helyek közönségének. Az egyes versenyek szüneteit katonazenae töltötte ki.

A Szent István-díjat erős küzdelem után fejhosszal a lesvári ménes Aderno nevű hároméves ménje nyerte meg Mr. Corner istállójának Orpington nevű lova előtt. Harmadik ugyancsak fejhosszal Horváth Ernő Siker nevű lova lett. A három helyezettől 200 méteren át a legázább küzdelem vívta egymással, amely csak az utolsó métereken dőlt el Aderno javára. A győztest Tóth András istállófiú lovgolta igen szépen. A versenyek részletes eredménye a következő:

I. Szigetmonostori díj: (1300 m) 1. Mr. C. Wood: Már enyém (Schejbal 2), 2. Do it Now! (Teltschik 3), 3. Rapallo (Gutai 1 és fél). F. m.: Kereső, Habari, Neptun, Rattrape, Palesi, Puskapor ötnegyed hossz, 2. hossz. Tot.: 10:24, helyre: 10, 11, 10.

II. Kétévesek handicapje. (1000 m). 1. Blaskovich Aladár: Furcsa (Schejbal 6), 2. Rózsabimbó G. (Esch 2 és fél), 3. Vajk (Tóth András 20). F. m.: Dénes, Divisor, Liliom, Ostoba, Forrás, Bella, Gay-Marika, Brávó, Charles, Effendi. Háromnegyed hossz, háromnegyed hossz. Tot.: 10:66, helyre: 24, 19, 36.

III. Aszári handicap: (2000 m). 1. (Issekutz Gyuláné: Csicsóné (Weissbach), 2. Gitano (Gutai 6), 3. Csatlós (Csuta 6). F. m.: Salvator, Consul Livorno, Arató, Szép Angyal, Pusztai, Judith, Beauvige. Nyakh. fejh. Tot.: 10:55, helyre: 19,27, 24.

IV. Szent-István-díj (3000 P. 1800 m). 1. Lesvári-ménés: Aderno (Tóth András 2½), 2. Orpington (Esch, 8), 3. Siker (Gutai 12), 4. Admirális, 5. Livius, 6. Ducky, 7. Kis-Zombor, 8. Canova, 9. Casanova. Fejh.—fejh. Tot.: 10:43, helyre: 18, 21, 23. Idő: 1:53.

A versenyben a jól sikerült indítás után Casanova megszökött társaitól és sokhosszal galoppozott előttük. A második helyen Aderno haladt, mögötte Kis-Zombor és Canova, majd Orpington és Siker. A szétnyult mezőny végén Livius színei voltak láthatók. A sorrend az egyenesbe fordulás után sem változott. Az egyenes közepén Casanova láthatólag lankadni kezdett. Aderno egyre jobban megközelítette s a távoszlop előtt beírta és el is hagyta. A táv után kívül Orpington és Siker nyomultak fel s egymással hevesen küzdve elhúztak Aderno mellett. Már úgy látszott, hogy egymás között intézik el a verseny sorsát, amikor Aderno a korlát mellett újra felnyomult és végül is fejhosszal elsőnek érte el a célt.

V. Kétévesek versenyre (1100 m) 1. Blaskovich Aladár: Viola (Schejbal 4), 2. Vonzó (Gutai 10), 3. Belle Poule (Esch 1½), Futottak még: Casablanca, Arsiero, Csirkefogó, 1 h. nyakh. Tot.: 10:67, helyre 25, 25.

VI. Welter Handicap (1800 m) 1. Issekutz Gyuláné: Cselepaté (Balogh 12), 2. Vakmerő (Klimscha 6), 3. Pipische (Szentgyörgyi 10). Futottak még: Három, Rih, Szittyva, Verity, Budár, Sylva, Csopak, Horniss, Teleador, Leila, Csengőül. Fejh., fejh. Tot.: 10:193, helyre 52, 41, 47.

VII. Handicap (1300 m) 1. Horváth Ernő: Módos (Pajor 6), 2. Coruna (Gulyás 3), 3. Mint a madár (Fetting 10), Futottak még: Africanus, Emlék, Kolchis, Biri, Onod, Bona, Vadvirág, Rebecca, Galiba. Nyakh., 2½ h. Tot.: 10:109, helyre 36, 33, 27.

Kettős fogadás: Furcsa—Csicsóné 5:139.

Néhány őszinte szó

A BBTE atlétái nagy szimpátiának örvendenek, amikor a pályán megjelennek, mert minden sportember méltányolja, hogy ez az egyesület milyen szívóssággal és akarat erővel küzdött fel magát a mai előkelő pozíciójába és éppen ezért váltott ki vasárnap az atlétika közönségéből oly nagy ellenszenvet az, hogy tünnetőleg távolmaradtak a starttól.

Nagyon rossz tanácsot adott a BBTE-nek az, aki ezt tanácsolta a szimpatikus budai klubnak. Sokat ártott vele az atlétikának, amelynek egyik legnagyobb harcosa lett, de ártott vele magának a klubnak is, mert nemcsak a hangosan tünnetők körében okozott a távolmaradás nagy visszatetszést, hanem azok körében is, akik csak csendes szemlézői az eseményeknek.

A közönség abban a hitben ment ki a bajnokság második napjára, hogy ott fogja látni a BBTE gárdáját is. A közönség csak ott a helyszínen értesült arról, hogy a budaiak nem indulnak. A tömeg úgy érezte, mintha enyhén szólna, megtevesztették volna. Ha vannak sérelmek, azokat lehet úgy is elintézni, hogy azért maga a sport és asportot támogató közönség ne szenvedjen.

Az ilyen esetek csak arra alkalmasak, hogy még jobban elriasszák a közönséget a versenyektől. Már pedig arról meg vagyunk győződve, hogy ezt a BBTE sem akarta. Ezt a meggondolatlan lépést sürgősen jóvá kell tennie...

Bocskai—Munkácsi SE 3:0 (1:0)

A munkácsiak egyik játékos a lábát törte

Szakadó esőben folyt a mérkőzés, melyet a második félidő 30-ik percében a zápor miatt félbe kellett szakítani. A Bocskai igen szép játékot mutatott. Az első félidő 12-ik percében Vince rúgta a vezető gólt. A 25-ik percében Eöri megsérült, helyére Kovács húzódtott, míg Gyulai középfedezetnek állt be. A második félidő 24-ik percében Teleki rúgta a második gólt. A 26-ik percében Sirokai (Munkács) összeütközött Hevesivel és eltört a lába. A 35-ik percében Kovács rúgta a Bocskai harmadik gólját.

A budapesti lóversenypályán ma délután futották a hagyományos Szent István-díjat. A verseny lefutását végignézte vitéz Horthy Miklós kormányzó is családjával együtt. Mielőtt a Szent István-díjra sor került volna, a versenyt megelőző másfélórás szünetben nagyszabású hangverseny folyt le a lóversenytér zsúfolt tribünjei előtt. A hangversenyen, amelynek jövedelme a Horthy Miklósné nyomorenyhító akciót, Basilides Mária, Huszka Rózi és dr. Palló Imre, az Operaház

FRIGULUS, IGNIS ÉS TÁRSAIK...

Egy gyárról, amely mindent akar gyártani

Több ízben megemlékeztünk már arról, hogy az egyik nagy magyar ipari vállalkozás, amely eredetileg telefongyári készülékek gyártására alakult, feltűnő átszervezésen ment keresztül. A Telefongyár Részvénytársaságáról van szó, amely az I. Berlini hanoveri cég budapesti fiókjából alakult tulajdonképpen, előszörban azért, hogy magyar ipari kedvezményekhez jusson és itteni gyártásával kerülje el a vámoikat. Ez a vállalkozás, amely az utóbbi időben is a németországi Knorr-bremse A. G.-tal áll szoros összeköttetésben, lassan-lassan elhagyta eredeti gyártási körét és áttért vasútbiztosítási berendezése, majd fékberendezések előállítására. Itt sikereket ért el, vezetőinek érthetetlen ambíciója azonban oly terekre vitte el ezt a vállalkozást, ahol egymásután érték a balsikerek sorozata. Emlekezünk csak vissza a hangszózi-berendezések, az alpakka-éveszközök, benzinkutak, vagy a fittingek körül történtekre. Belefogott a rádiókészülékek gyártásába, de rövid, nem túl dicsőséges szereplés után ezt is abbahagyta. Következtek a háztartási gépek. A multévi nemzetközi vásár egyik legmulatságosabb újdonsága volt éppen a Telefongyár „Frigulus”-a. Egy hűtőszekély, amelyet a mai modern korszakban nem villany szolgál ki, hanem a legkomplikáltabb módon petróleum segítségével kell felfűzni naponta. Mindenesetre több költséggel, mintha az ember jeget vásárol. Ez az idomtalán és alkalmatlan „Frigulus” is csakhamar kimúlt és a többi gyártmány mellé a lomtárba került, amikor a Telefongyár vezetősége előbb csónakmotorgyártásra, most pedig egész meglepetésszerűen motorgyújtógyártás előállítására vetette magát. Nem tudjuk, hogy mind s sikerrel eismerevényekben buktatták felfelé a vállalat eddigi vezérigazgatóját a díszes, de aktív pozíciót nem jelentő alelnök méltóságra, tény azonban az, hogy mint az alábbi elfogulatlan szakértő kézből kapott próbakísérleti eredmény bizonyítja, az új rezsim első kísérlete: az Ignis-gyertya már ismét azon az úton halad, hogy méltó módon sorakozzék a Telefongyár r. t. utóbbi balsikeresorozatához. Mint anyai esetben, itt is beváltak az a közmondás, hogy a szuster maradjon a kaptafánál...

A szakértői vélemény egyébként így hangzik:

Az autós- és motoros-társadalom körében érthető feltűnést, sőt mondhatjuk gyanakodást keltett, amikor elterjedt annak a híre, hogy a Telefongyár r. t. gyújtógyertyákat fog gyártani. Egyrészt a telefon- és rádiókészülékek gyártása semmi esetre sem szolgálhatott tapasztalatként, vagy előtanulmányként a benzinmotor e rendkívül érzékeny szervének a gyártásához, másrészt, akiknek jó memóriájuk van, emlékezni fognak, hogy néhány évvel ezelőtt már találkoztunk hasonló kísérlettel a Telefongyár részéről.

Féltreteve azonban minden előítéletet és főleg a kíváncsiságot vezette, elmentünk az egyik szaküzletbe, hogy néhány Ignis-gyertyát vásároljunk. Végigjártunk öt-hat autófelszerelési

üzletet, amíg végre egy helyen találtunk Ignis-gyertyát. Kérésünkre a kereskedők azzal a magyarázattal szolgáltak, hogy a Telefongyár gyertyáinak beszerzési ára olyan magas, hogy a gyár által limitált eladás ar mellett még a rezsim sem keresik meg.

Vége kezünkben a hatféle Ignis-gyertyából az, amelyik leginkább keltette fel kíváncsiságunkat: a Cs-jelzésű sportgyertya, vagy amint a prospektus mondja: a sportmotor gyújtógyertyája. Beszereltünk egy hathengeres sportkocsi egyik hengerébe (az ajánlási táblázat szerint ez a gyertya szükséges ehhez a kocsiúphozhoz). Még mielőtt becsavartuk volna a gyertyát, feltűnt, hogy minden eddigi tapasztalat ellenére a sportgyertyának két pólusha volt, mégpedig rendkívül vékony és a gyertya testből erősen kiálló elektródjai. Szemben a bevált sportgyertyákkal, melyeknek mélyenülő pólusa van (egy és nem több) és a gyertya magva több milliméter vastagságú.

A próbát a bécsi országotan végeztük. Kíváncsiak voltunk, hogy a „sportgyertya” hogyan bírja a sportmotor állandóan magas fordulatszámát. A többi öt hengerben az autógyár által ajánlott amerikai gyertyák voltak szerelve. Mintegy két kilométeres „völgyes” menet után az első henger tarokkírozni (kihagyni) kezdett. Megjegyzendő, hogy a motor nem érte el teljes fordulatszámát, azonban nem is volt képes elérni a kihagyó henger miatt. A sebesség óránkénti 105 km volt. Megálltunk és felnyitottuk a motorházat. Rövid vizsgálat megállapította, hogy a kihagyó hengerben volt az Ignis-gyertya... Még azzal sem vizsgálhattuk magunkat, hogy talán a motor melegezett túl, vagy kapott sok olajat, mert a másik öt henger hibátlanul működött. Amint kicsavartuk a gyertyát, szomorú látványban volt részünk. A szakértő szem azonnal megállapíthatta, hogy mi történt? Először a pólusok égtek el, majd amikor a gyújtás megszűnt, a hengerbe szívott olaj elégni nem tudván, teljesen elolajozta a gyertyát. A prospektus ugyanekkor azt mondja, hogy: „hőelrendés a legnagyobb, olajzárattal szemben érzéketlen”...

Ujpest biztosan győzött Kispeszt ellen

Ujpest—Kispest 4:2 (2:1)

Mintegy 200 főnyi közönség előtt mutatkozott be Ujpest futballgárdája. A nagy mérkőzés előtt az amatőrök mutatkoztak be. Ez a bemutatkozás jól sikerült, mert az UTE jól játszó amatőrcsapata biztosan győzött 6:2-re a Pamutipar ellen.

Az amatőrök után Ujpest lépett pályára. A csapat a következő összeállításban vette fel a küzdelmet a Kispeszt ellen. Szifl — Sternberg,

INGYEN AJANDÉK, MÉG A LEVÉLPORTÓT IS VISSZAKAPHATJA!

MONDJA MEG A MULTJÁT ÉS MI FELTÁRJUK A JÖVŐJÉT!

Hetek óta működik Budapesten Marelli munkatársa, akit az emberek tömege keres fel kérésével, hogy tanácsot kérjenek tőle, mielőtt nagyobb vállalkozásba kezdenének. Csak a kiváltságosoknak jutott osztályrészül, hogy igénybe vehetik Marelli tanácsait, mert egy tanács Európában 10 dollárnak megfelelő összegbe kerül.

A „Magyar Hétfő” olvasói azonban teljesen ingyen juthatnak ahhoz a 20 évre előre kiszámított eseményfelsoroláshoz, amelyért eddig hatalmas összeget kellett lefizetni. Feltétlen vegye igénybe lapunk pártatlan kedvezményét! Mondja meg multját, illetve töltse ki az alatti szelvényt és Marelli munkatársa megmondja jövőjét. Hálás lesz nekünk és új híveket szerez akciónknak, amelyért hálásak lesznek Önnek.

Kérjük az alatti szelvényt kitöltve és 32 fillér postabélyeg melléklésével elküldeni a Magyar Hétfő kiadóhivatalába, Budapest, VI., Rózsa-utca 111., ahonnan hozzuk továbbítják, mi azonnal kidolgozzuk, Önhez visszajuttatjuk és még a levélportó visszaszerzésére is könnyű alkalmat adunk.

Név: _____
Cím: _____
Születési év: _____
Melyik évben állt anyagilag a legjobban? _____
Melyik évben volt komoly beteg? _____
Melyik esztendőben volt szerelmi vagy lelki szempontból a legboldogabb? _____

Ezek után már nem sok kedvünk volt a többi gyertyatípust próbára tenni. A szomorú végű próba után még átolvastuk az „ajánlási táblázatot”. Eltekintve attól, hogy a külföldi márkák nevét illetve volna legalább helyesen leírni és azokat nem eltorzítani az ismeretlenségig, az első pillanatra feltűnt, hogy a Telefongyár a gyártmányok 90 százalékának a CI-jelzésű, teljesen normálkivitelű, alacsony hőértékű gyertyát ajánlja. Szerintük ugyanazt a gyertyát használja a traktortulajdonos és a teherautó, mint például a magasfordulatszámú kézimű sportmotoroké, melyre viszont a motorkerékpár gyártója a legmagasabb hőértékű versenygyertyát ajánlja.

Azt hisszük, hogy hasznára leszünk az autósoknak, ha felhívjuk figyelmüket a fentiekre és talán a Telefongyárnak is Mert kár ilyen merész kilengésekre bocsátkozni és egy gyár jó hírnevét kockáztatni. Félt, hogy elveszti a közönség bizalmát a többi gyártási termékumok iránt is, okulva a Frigulus, az Ignis-gyertyák és társaik kárallottain. Természetesen figyelemmel kísérjük e termékumokat útjukon s szívesen állunk a közönség érdekében rendelkezésre további szakvélemények és hozzájárulások közlésével is. Az Ignis ügye azonban már azért is napirenden marad majd, mert éppen vasárnap derült ki, hogy a kereskedelmi minisztérium 29214/VII. b. 1933. szám alatti körlevelében arra kötelezte a hatóságokat, hogy az Ignis-gyertyák használatára szorítsák az engedélyes bérautókat. Kíváncsián várjuk, hogy milyen szakvélemény alapján foglalta el ezt az álláspontot Fabinyi miniszter távollétében a kereskedelmi minisztérium.

Kispeszt sem hagyja magát és ha szórványosan is, de támad. Kapúelőtti kavargásból sikerül is Serényinek a kiegyenlítés (1:1).

Nem sokáig tart a Kispeszt öröme, mert Déri lefutásából centerez és Pusztai már ismét vezetéshez juttatja Ujpestet (2:1).

Ujpest-főlény alakul ki, de sem ez, sem pedig a kispesztiek támadása nem hoz újabb eredményt.

A második féldőben váltakozó támadások után, amelyben ezúttal is Ujpest viszi a szót, P. Szabó lefut és már 3:1 az eredmény! Nem sokkal később Avar nagyszerű fejesgólja ér hálót (4:1). Kispeszt erősít és sikerül is Nehadoma góljával szépíteni az eredményen. Ujpestben Dudás és P. Szabó, Kispesztben a keményen Játzó Rozgonyi és Szenes voltak jók.

Lauber Dezső nyerte Münchenben a város nagy énjárt folyó golfversenyét.

Debrecenben játszották le a Keletmagyarország—Ruzsinszko válogatott futballmérkőzést, amely 0:0 arányban döntetlenül végződött.

Deiters német bajnok nyerte a Brüsszelben való átútas bajnokját.

Van Hout belga kerékpáros vasárnap megajvította az 5 és 10 km-es vezető nélküli világrekordot. Az új rekordok 5 km 6:25 mp, 10 km 13:03.6 mp.

A Budai II döntetlenül játszott Hermeben a Westfalia csapatával. Eredmény 3:3.

A MUSZ kombinált csapata Hatvanban 5:1-re legyőzte az egri Mese csapatát. A Szolnoki MAV 6:5-re győzött a Hatvani A. C. ellen.

A Slavia kiesett a szövetségi sorleg elődöntőjéből, mert a SK-Kladno váratlanul 5:2 (1:1)-re legyőzte.

A Türekvés Székesfehérváron 8:1 (2:1) arányú súlyos vereséget szenvedett a MAV Előretől.

—
SZENT ISTVAN CNNEPÉROLA ha hazautazik, vigyen magával egy üveg Diana sósborszeszt.

CSAK AZ AZ EMBER MOSOLYOGHAT BÁTÁRN, akinek tiszta a foka. Egy tubus Diana-fogkrém 48 fillér.

Pótheatkozások a m. kir. áll. Nőipariszkola szakosztályain (Budapest, VIII., Rákóczi-tér 4.) szeptember 1-én, 2-án és 4-én tartanak, a 3 hónapos délutáni tanfolyamok beiratkozásai ugyancsak a jelzett időben kezdődnek. Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál az igazgatóság.

Nem lesz szőrös a szem, sem az arca, ha a Morison borotválókrémét használja.

Megjelenik minden hétfőn hajnalban — Előfizelési ár: 6 pengő félévre, 10 pengő 1 évre. A kiadást fellel: DR. BALINT MOZES.

Felétő üzemvezető: Grófy Aladár NYOMTATOTT A STADIUM SAJTÓVÁLLALAT KÖRFORGÓPEIN, BUDAPEST, RÓZSA-U. 111.

Fehér cártól — vörös Leninig

Hadifoglyok szerepe Oroszország nagy átalakulásában

Irta: Léval Jenő

Az eddig megjelent folytatásokat kívánatra díjmentesen megküldi a kiadóhivatal.

Ilyen viszonyok közepette kezdi meg Massaryk és az antant megállapodása szerint a cseh—tót légvi visszavonulását. Az Ukrajnában előnyomuló németek ellen február 18-tól kénytelenek ismételt utóvédharcokba bocsátkozni s Zsitomirtól kezdve Kieven és Bachmácson át Kurszk felé haladva, Zsitomir, Kiev, Bachmács városoknál éles harcok folynak, amelyekben a csehek nagyszerűen védekeznek és elsőrangú harckészségről tesznek tanúságot. A németek igen kiemelik jó harci fellépésüket.

Március 14-től kezdve már zavartalanabban haladhatnak előre utóvédharcok nélkül, miután a németekkel is megegyeztek. Vonategységek „echalonok” szerint haladnak. Egy-egy zászlóalj teljes felszereléssel egy echalon. Közben mindenütt rekvirálnak. A boljsevikék idegeskedve nézik ezt a fegyveresen területükön áthaladó sereget és követelik lefegyverzésüket. Különösen Penzán komoly a helyzetük, s az itt átvonuló vonatokat a helyi szovjet kényszeríti is a fegyverek átadására.

Sztálin körtávirata megengedi végül, hogy „szabad polgárként” utazhatnak s megtarthatnak anynyi fegyvert, amennyi védelmükre elegendő. Echalonként 84 fegyvert volt szabad megtartani. Ágyúikat mind le kell adni a gépfegyverekkel együtt. A csehek a rendelet teljesítését megtagadták, vagy csellel fegyvereiket eldugva, kibújtak alóla. Mégis május közepéig már eljutott 12 echalon Vladivosztokba s a többi szétszóródott a szibériai vasútvonal állomásain.

Vig életet folytattak, hangos katonazenével mindenfelé. A fómulatságok azért a hadifoglyok ekzcerozása és zaklatása volt. Különösen Novonikolajevszkben és Krásnojarszkon.

Május 14-én Cseljabinszkban összetűzésre is került a sor. Egy hadifoglyonatot megtámadtak a csehek és többeket megöltek. Erre a szovjet elfogatta a bűnös legionistákat. Május 17-én kiszabadították társaikat őket és elfoglalják Cseljabinszket. S itt ült össze a csehek „kongresszusa”, amelyen először szerepel vezetőként Gajda, ekkor már kapitány. Kimondják, hogy függetlenítik magukat a Vladivosztokban székelő vezetőségüktől s 11 tagú végrehajtóbizottságot választanak. Gajda veszi át a vezetést 4500 emberrel Omszktól keletre, Csecekek, aki hadnagyként startol, 8000 emberrel az echalonok nyugati végétől Cseljabinszki parancsnok s közepén az orosz Vujcschovszki alezredes vezette 8000 főnyi cseh csoport áll. A fővezér az orosz alezredes, de a valódi vezér a kalandor Gajda...

S ezzel megkezdődött a teljes lefegyverzést követelő szovjet és a csehek között a nyílt ellenségeskedés. Gajdának nagy és merész ötleteként már hetek óta készülték egy puccsra. A katonai terveket Gajdának egy jó barátja, a przemysli vár védői közé tartozó Kadlitz kapitány dolgozta ki az ilyesmiiben nem igen járatos Gajda részére. A tervről különben az oroszok is tudtak kémeik útján és Kadlitzot el is fogják, míg Gajda kisiklik kezeik közül és társát súlyos fenyegetésekkel szabadítja ki.

A keleti csoport kezd:

Gajda csoportja indítja meg május 25-én a cseh állam szempontjából annyira lényeges akciót. Kadlitz kapitány 1000 emberrel délután 5 órakor elfoglalja a Krásnojarszktól 300 kilométerre fekvő Mariinszket. A posta és táviró lefoglalásával kettészakítja a szibériai vonalat. A vörösgárdistákat lefegyverzi, a helyi szovjetet letartóztatja. Az állomáson vesztglő és tölünk, Krásnojarszkból elindult invalidus hadifoglytiszték vonatát is érik lövések.

Ugyanekkor a 26-ára virradó éjjel Gajda Grisin-Almasov ezredes ott tartózkodó cári tisztii csoportja-

val együtt Novonikolajevszket keriti hatalmába. Igazi Gajda-féle kalandor-módszerrel.

Novonikolajevszkben Gajda kapitány tancmulatságot rendezett, amelyre meghívta a helyi szovjet vezéreit. Éjfélkor a cseh legionisták kismfordáltak, az ablakon és az ajtón kézigránátokat dobálták be „vendégeik”-nek, mire azok megadták magukat. Igazi kalandoros, Gajda-módszer volt ez. A helyőrség ugyan egyideig ellentállt, azokat körülverték és felkoncolták őket a csehek. Voltak hadifoglyok is közöttük néhányan, ezért a táborát is körülzárták és szigorú őrizet alá vették. Akit a városban találtak, azt könyörtelenül agyonlőtték.

Több száz hadifogly lelte itt halálát. Ezzel kezdődött a csehek vérengzése a fegyvertelen hadifoglyokkal szemben is.

Egyébként is, ha internacionalista élve a kezükbe jutott a cseheknek, azt — miután megásatták sirjukat velük — agyonlőtték. (Tipikus orosz szokás volt ez, hamar megtanulták a csehek.) Sok ártatlan hadifoglyot is velük.

Ugyanekkor Krásnojarszkban, Omszkbán és Irkuckban a vörösök fegyverzik le a cseh echalonokat.

De május 26 Csulimszk,
28 Nizsnij-Udinszk,
29 Kánszk,
31 Tajga,

június 4 Tomszk kerül a csehek kezébe... Irkuck és Krásnojarszk azonban kitűnően tartja magát. Gajda a vonalat Csulimszktól—Novonikolajevszkig elfoglalta, viszont el van vágva mindkét oldalról. A Nizsnij-Udinszk—Kánszk-vonalon álló Usakovéktól Krásnojarszk miatt (Usakov mindössze 1500 emberrel különben teljesen izolálva van, mert Irkuck a valdivosztokiaktól vágja el.) De Gajdának nem volt érintkezése nyugatra Omszk miatt Vujcschovszkinak Cseljabinszkban álló csoportjával sem.

A jövő héten következnek:

A csehek visszafordulnak Vladivosztokból